Št. 33 (804) Leto XVI
NOVO MESTO, četrtek, 19. avgusta 1965

DOLENJSKI LIST

Reforma terja dejanj!

Dvakrat so odgovorni predstavniki novomeške občine (obč. skupščine, komiteja, odbora SZDL in sindikata) v zadnjem času pretresli položaj v zvezi z uresničevanjem gospodarske reforme: na sestanku z ljudskimi poslanci 6. avgusta in na posvetu z vodilnim političnim aktivom občine 12. avgusta. Ugotovitve in razprava obeh srečanj potrjujejo približno to, na kar smo naleteli tudi v drugih občinah našega ožjega področja: da večina neposrednih proizvajalcev še vedno ne pozna bistva gospodarske reforme. Vsi pomenki, načrtovanja, iskanje izhodov iz zagat in vse drugo se vrti še vedno samo okoli cen, podražitev in podobnega, še to pa je največkrat ostalo v krogu istih, ki bi bili prvi poklicani, da vsa ta vprašanja podrobno in konkretno razložijo vsem članom delovne organizacije. Zato se bistvo reforme zožuje v napačne predstave, da so spremenjene cene pri tem osnovno vprašanje.

Obe novomeški posvetovanji sta opozorili na daljnosežni pomen gospodarske reforme, ki naj sproži hitrejši razvoj intenzivnejšega gospodarjenja in doslednejšo delitev dohodka po delu. Samo tak prehod v boljše gospodarjenje nam omogoča nadaljnje postopno izboljšanje življenjske ravni delovnih ljudi. Čeprav je od začetka prvih ukrepov in smernic za uresničevanje reforme minilo že več tednov, pa sta posvetovanji hkrati pokazali porazno stanje v številnih delovnih organizacijah v občini:

— komaj 20 odst. delovnih organizacij ima pripravljene več ali manj konkretne programe za uresničitev nalog ob reformi;

— 24 odst. je takih organizacij, v katerih so do prejšnjega tedna pripravili samo prve preračune: ugotovili so stare in nove pogoje poslovanja ter obstali pri teh številkah;

— kar 40 odst. je podjetij, v katerih še nimajo zbranih podatkov, kaj jim prinaša oz. nalaga reforma;

16 odst. pa je takih delovnih organizacij, v katerih enostavno čakajo na razvoj dogodkov z neprizadetim vzdihom: »Bo že kako, tudi to reformo bomo prestali . . .«

Taka lagodnost spričo usodnih in odgovornih nalog, ki so zdaj pred sleherno našo delovno organizacijo, je seveda skrajna lahkomiselnost, pa tudi škodljiva brezbrižnost, spričo katere bo občinska skupščina morala takoj zaostriti vprašanje osebne odgovornosti odgovornih ljudi v takih podjetjih in ustanovah.

Tak položaj kaže, da nekateri direktorji in komunisti v občini pri sedanjih odgovornih nalogah niso opravičili zaupanja. Vse prelagodno se lotevajo svojih poslov, **čeprav je na dlani, da je rešitev za sleherno delovno organizacijo samo v dvigu storilnosti in zmanjšanju vseh številnih notranjih rezerv na kar najmanjšo mero.** Vse ugotovitve tudi kažejo, da je v mnogih kolektivih delovna storilnost globoko pod povprečjem, instrumenti gospodarske reforme pa terjajo evropsko povprečje. Delovna disciplina je marsikje sila nizka, ni nopravi opozorili na pravcato razpuščenost, ki vlada v nekaterih kolektivih, v katerih posamezniki zapuščajo delovna mesta sredi dela in prihajajo ali odhajajo z dela, kakor se komu zljubi. Imamo kolektive (žal na posvetih nismo slišali konkretnih imen), **ki sprašujejo občinsko vodstvo, za »koliko smemo povečati osebne dohodke«,** imamo pa tudi take, kjer začenjajo sestanek delovne organizacije s stavkom:

»Zbrali smo se, da bi povečali cene našim proizvodom, da bomo kos nalogam gospodarske reforme.«

Žal je bil tudi v tem primeru podatek samo načelen in ne konkreten, čeprav sta obe posvetovanji jasno podčrtali nujno zahtevo: REFORMA TERJA DEJANJ, NE BESED!

Kako malomarno se lotevajo uresničevanja nalog reforme v posameznih delovnih organizacijah, je bilo razvidno iz ugotovitve občinskega političnega vodstva: po 8 posvetih in razgovorih o pomenu reforme in po kontroli, kaj je bilo potem narejenega, sta občinski komite ZKS in obč. odbor SZDL ugotovila: **vse naloge so se ustavile v istem krogu, ki je te naloge sprejel nase! Do delavca, ki bi moral biti aktivno vključen v uresničevanje reforme, navodila in naloge sploh še niso prišle! Tudi posamezni direktorji niso zagreti za te naloge, strokovne službe v kolektivih pa bi lahko dale veliko več od sebe, kot dajejo zdaj.** Gre skratka za to, da odkrijejo napake v dosedanjih predpisov o organizaciji dela, prav ta pa je v premnogih primerih najšibkejša točka, da ne gospodarimo bolje. Udeleženci so v razpravi opozorili na pravcato razpuščenost, ki vlada v nekaterih kolektivih, v katerih posamezniki zapuščajo delovna mesta sredi dela in prihajajo ali odhajajo z dela, kakor se komu zljubi. Imamo kolektive (žal na posvetih nismo slišali konkretnih imen), **ki sprašujejo občinsko vodstvo, za »koliko smemo povečati osebne dohodke«,** imamo pa tudi take, kjer začenjajo sestanek delovne organizacije s stavkom:

»Zbrali smo se, da bi povečali cene našim proizvodom, da bomo kos nalogam gospodarske reforme.«

Žal je bil tudi v tem primeru podatek samo načelen in ne konkreten, čeprav sta obe posvetovanji jasno podčrtali nujno zahtevo: REFORMA TERJA DEJANJ, NE BESED!

Kako malomarno se lotevajo uresničevanja nalog reforme v posameznih delovnih organizacijah, je bilo razvidno iz ugotovitve občinskega političnega vodstva: po 8 posvetih in razgovorih o pomenu reforme in po kontroli, kaj je bilo potem narejenega, sta občinski komite ZKS in obč. odbor SZDL ugotovila: **vse naloge so se ustavile v istem krogu, ki je te naloge sprejel nase! Do delavca, ki bi moral biti aktivno vključen v uresničevanje reforme, navodila in naloge sploh še niso prišle! Tudi posamezni direktorji niso zagreti za te naloge, strokovne službe v kolektivih pa bi lahko dale veliko več od sebe, kot dajejo zdaj.** Gre skratka za to, da odkrijejo napake v dosedanjem delu in da takoj sestavijo krajše in daljše programe za izpolnitev nalog, ki so zdaj pred sleherno našo delovno organizacijo.

O drugih vprašanjih, kot so problem organizacije dela, bolniških izostankov, preveliki splošni potrošnji, pritisku na zdravstveno službo, ogromno povečani porabi zdravil in pod. bomo v našem tedniku še poročali. Poročilo s posvetov naj zaključimo z eno izmed ugotovitev: naš delovni človek bo v celoti odgovoren za svoje delo v kolektivu in bo discipliniran, če bo vse svoje naloge temeljito poznal in če bo aktivno vključen v napore za uresničitev reforme! To pa mu morajo vodstva delovnih organizacij, sindikata in političnih organizacij v kolektivu omogočiti s točnimi analizami sedanjega stanja in s seznanitvijo z vsemi ukrepi, ki jih reforma narekuje.

– Le čemu naj bi se te bal? Saj nisi mesar, niti trgovec, niti gostinec . . .!

Tole je posnetek z novomeškega Glavnega trga v petek, 13. avgusta 1965, ob 9.12. Vsako minuto je prometni vrvež drugačen: zdaj ženska z otrokom pred vprežnim vozom, zdaj kolesar pred avtobusom, zdaj starček pred vespo . . . Pešci se sprehajajo čez cesto, kjer jim je najbolj pri roki — nihče pa ne pomisli, da se vsak trenutek lahko znajde pod kolesi. Po pravici povedano: barvane prehode za pešce poletno sonce in dež na kockah izbrišeta že v nekaj dneh. Enkratno barvanje prehodov pa stane 200.000 dinarjev! Več berite o nevarnosti na cestah na 11. strani v sestavku: Kam voznik?

Vreme

OD 19. DO 29. AVGUSTA

Med 20. in 22. avgustom deževje z ohladitvijo. V ostalem lepo vreme. Okrog 29. avgusta poslabšanje.

Dr. V. M.

Izjava političnega sekretarja CK ZKS Mihe Marinka

SKRAJNO SEM OGORČEN NAD TISTIMI, KI NAVIJAJO CENE

Politični sekretar centralnega komiteja ZK Slovenije tovariš Miha Marinko je ob svojem obisku 15. jubilejnega Gorenjskega sejma v Kranju v posebni izjavi za »Glas Gorenjske« v zvezi z gospodarsko reformo med drugim dejal tudi naslednje:

»Skrajno sem ogorčen nad tistimi, ki v sedanji situaciji navijajo cene, ki z izkoriščanjem trenutnega položaja skušajo priti na zeleno vejo. O tem morate več pisati. Na CK ZK Slovenije smo že sklenili, da bomo ostro ukrepali proti takim ljudem in kolektivom. Nikjer v svetu ni tega, nikjer v kapitalističnih državah, pri nas pa celo nekateri komunisti skušajo na tak način izmaličiti reformo. Za take komuniste v vrstah Zveze komunistov ni mesta!

Gospodarska reforma bo morala odpraviti vrsto slabosti, ki so se v zadnjih letih pojavile v našem gospodarstvu. Trgovina na primer sploh ni v stanju, da bi usmerjala proizvodnjo, to pa je njena naloga. Neposredno trgovska podjetja bi morala kooperirati s proizvajalci. Zadruge odkupujejo od kmetov pridelke le zaradi marže; to je navadno špekuliranje! Zakaj ne bi kmetje prodajali neposredno trgovskim podjetjem, s tem pa bi z odstranitvijo enega posrednika cene lahko precej znižali! Tudi kmetijska posestva se niso obnesla glede kooperacije s kmeti; kooperacija tako ostaja le na papirju, pogodbe so formalne, posledica tega pa so samo višje cene. Ne od zadrug in ne od kmetijskih posestev ni tistega učinka, katerega smo od njih pričakovali. Reforma bo morala te stvari urediti. Delno je vzrok za tako stanje tudi v tem, ker smo v povojnih letih prehitro izvedli migracijo prebivalstva iz dežele v mesta.«

Avtomobilska cesta bo za 11 cm višja

Na odseku avtomobilske ceste Ljubljana—Zagreb med Otočcem in Kronovim rekonstruira novomeško cestno podjetje asfaltno prevleko, ki je bila za sedanji in bodoči promet preslabo dimenzionirana. Takrat so računali, da bo vzdržala 10 let, vendar so strokovnjaki po ASHO testu, ki se v zadnjem času uveljavlja tudi pri nas, ugotovili, da je bila grajena le za 5 let.

Vozišče bodo dvignili za 11 centimetrov tudi čez betonske robnike. Rob ceste bo potem označen z belo barvo, tako kot sredina. Na prehodu med betonom in asfaltom v Kronovem so zgradili 25 m dolgo rampo, da skoraj ne bo čutiti stopnice.

Število težkih vozil na tej cesti je zelo naraslo in cesto bi bilo treba obnoviti vse do Ivančne gorice, vendar za enkrat še ni sredstev. Sedanja rekonstrukcija obsega 2,3 km.

Obračun naročnine za 1965

Zaradi številnih ponovnih vprašanj glede naročnine za leto 1965 sporočamo vsem našim naročnikom:

za I. polletje 1965 ste že plačali letos spomladi . . .	**600 din**
za julij 1965 dolgujete naročnino po starem . . .	**100 din**
za preostalih 5 mesecev do konca leta (avgust — december) pa dolgujete povečano naročnino: 5 x 260 din . . .	**1300 din**

Po gornjem obračunu bomo torej za II. polletje pobrali od vseh starih naročnikov po 1400 dinarjev. Kdor kupuje Dol. list v trafiki, bo plačal zanj od 1. julija do 31. decembra (za 27 številk) skupno 1520 din.

Vsem starim naročnikom smo zaračunali naš tednik **do konca julija po stari ceni,** za vse naročnike pa velja **po 1. avgustu nova naročnina.**

Podražitev za 1965 znaša torej 800 dinarjev.

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Priprave na rebalans proračuna

V občinski skupščini v Novem mestu že teko priprave za rebalans občinskega proračuna, svet za plan in finance pa bo v najkrajšem času o tem razpravljal. Na prvi prihodnji seji sicer ne bodo mogli razpravljati o dokončnem rebalansu, pač pa bo tekel pogovor o merilih za omejitve v proračunski potrošnji.

Prihodnji teden v našem listu:

- Pošteno in nepošteno
- Krški papirničarji o novem dinarju
- Nelojalna konkurenca v KZ?
- Tragedija zaradi strupa
- Kdo bo ob milijone?
- Zares: TAKI SMO!

Novo znižanje cen v novomeški občini

Po prihodnji seji občinske skupščine v Novem mestu bodo obveljale v novomeški občini najvišje določene cene osnovnih živil, ki so nekoliko nižje od dosedanjih. Cene po prvem občinskem odloku so bile namreč nekoliko višje od priporočil. Na osnovi analiz ustreznih služb občinske uprave je svet za blagovni promet na seji 16. avgusta predlagal spremembo odloka za naslednje cene:

Moka B kvalitete: bela bo naprodaj po 240 din, polbela 188 din, črna 136 din; moka C kvalitete: bela 216 din, polbela 164 din, črna 128 din; kruh: beli 200 din, polbeli 168 din, črni 136 din (potrošniki na območju Straže in Šentjerneja plačajo pri kilogramu 2 din več za prevoz); sladkor kristal 260 din, sladkor v kockah 294 din, olje odprto 468 din, olje v steklenicah 502 din, piščanci, očiščeni, do 1000 din kilogram, živi piščanci pa so za 20 odst. cenejši; pasterizirano mleko po 140 din, nepasterizirano po 110 din. Bukova drva za kurjavo I. kval. po 7300 din, II. kval. po 6600, III. kval. po 5700 din, bukova drva sečnice po 4200 din (pri navedenih cenah drv je že ukinjen zvezni in občinski prometni davek, kako bo z republiškim pa še ni znano).

Svet je predlagal tudi nove marže za nekatera živila: 15 odst. za riž, 12 odst. za sol, 10. odst. za maščobe, 17. odst. za mesne konzerve, 20 odst. za mesne izdelke, 15. odst. za kavo, 20. odst. za začimbe, 25. odst. za banane, 20. odst. za južno sadje in 15 odst. za testenine.

ZARADI PREKRŠKOV SO V KAZENSKEM POSTOPKU

Okrožno javno tožilstvo v Novem mestu je v minulem tednu dobilo več prijav organov inšpekcijskih služb in organov za notranje zadeve zoper podjetja in posameznike, ki so kakorkoli špekulirali ali skušali špekulirati v trenutni zmedi, do katere je prišlo ob spremembi cen.

Okrožno javno tožilstvo v Novem mestu je odstopilo:

okrožnemu javnemu tožilstvu v Ljubljani prijavo zoper **veletrgovino KURIVO Ljubljana,** ker je v novomeški poslovalnici od potrošnikov, ki so premog plačali pred povišanjem cen, pa jim še ni bil dobavljen, po povišanju cen premoga zahtevalo plačilo razlike v ceni. S tem se je veletrgovina KURIVO iz Ljubljane pregrešila zoper 107. čl. uredbe o trgovanju ter o trgovskih podjetjih in trgovinah;

Občinskemu sodniku za prekrške v Brežicah prijavo zoper **trgovsko podjetje KRKA iz Brežic in poslovodjo Antona Bibiča.** V poslovalnici 15 omenjenega podjetja v času od 27. julija do 9. avgusta letos kljub zahtevam potrošnikov ni bilo naprodaj bučnega olja in mlečne čokolade, čeprav je bilo oboje na zalogi. Izgovor, da niso imeli novih cen ne velja, ker je bilo podjetje dokler ni dobilo novih cen, dolžno prodajati blago po starih cenah;

Občinskemu sodniku v Brežicah prijavo zoper **trgovsko podjetje LJUDSKA POTROŠNJA iz Brežic in poslovodjo Engelberta Fridla.** V času od 3. do 9. avgusta letos v poslovalnici 5 kljub zahtevam potrošnikov ni bilo naprodaj električnih žarnic, čeprav so jih imeli na zalogi. Izgovor, da niso imeli novih prodajnih cen ne more obveljati, ker bi morali žarnice prodajati po starih cenah, dokler nove niso bile znane, razen tega pa so bile nove cene razvidne tudi iz inventurnega popisa;

javnemu tožilstvu SR Slovenije prijavo zoper **KZ NOVO MESTO in direktorja inž. Jožeta Tanka,** ker si je KZ Novo mesto pri prodaji živine zaračunavala neupravičeno visoke marže;

Javnemu tožilstvu SR Slovenije prijavo zoper tekstilno tovarno **NOVOTEKS Novo mesto, in direktorja Mirana Simiča,** ker je tovarna zadrževala v skladiščih svoje blago v upanju, da bodo odobrene višje prodajne cene.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Upor črncev

Pet dni je divjala bitka v kalifornijskem mestu Los Angeles, bil je pravi pekel v »mestu angelov«, kot je poročal posebni dopisnik »Dela« iz Združenih držav Amerike.

Začelo se je z neznatnim incidentom, ko je policaj aretiral črnskega mladeniča, češ da je pijan. To je bila iskra, ki se je razžarela v mogočen požar črnskega upora v Los Angelesu in ki je odmeval po vseh večjih mestih ZDA, zlasti pa še v Chicagu. Na mah je bil na nogah ves črnski del mesta, Watts po imenu in ki šteje okrog 200.000 prebivalcev. To so bile noči terorja in groze, ropanja in uničevanja, ko so na sto koncih prasketali požari zažganih poslopij in trgovin, ko so nastopili vojaški kordoni in enote nacionalne garde, ko snajperski streli in odmevale salve pušk, piše očividec.

Našteli so vsega skupaj 32 žrtev — toliko jih je padlo kot v Vietnamu v nekaj tednih, — ranjenih je bilo čez 750, okrog dva tisoč ljudi pa so zaprli, na tisoče drugih pa so postavili ob zidove ali jih polegli po pločnikih ter so morali držati roke nad glavo, kar v ZDA pri pouličnih bojih radi store.

Zakaj? To se sprašujejo in si iščejo odgovora. Začudeni so, da se je to zgodilo na severu ZDA, kjer s črnsko glasovalno pravico ni bilo problemov, in to prav isti teden, ko je Johnson podpisal zakon, po katerem bo poslej strogo kaznovan vsak, kdor bi kratil kateremu koli državljanu ZDA glasovalno pravico. In drugi strežejo s podatki: Watts je črnski geto, kjer je največ nepismenih, kjer je skoraj vsak drugi brez posla, kjer je največ prostitucije, kjer je največ kriminala, kjer je največ.. itd., skratka, kjer je največ zla v vsej ameriški družbi.

Upor so zatrli tako, da so ta črnski del mesta neprodušno zaprli s strelci, torej se črnski srd ni mogel razliti v »beli« del mesta. Če pa bi hoteli zares poiskati vzroke črnskih neredov v ZDA, potlej bi ga težko našli samo v statistikah, temveč bi ga morali nemara poiskati prav v tej socialni bedi črnskega prebivalstva, ki ima v ameriški družbi edino pravico biti izkoriščen, zapostavljen in preziran. Srd se počasi nabira in le majhne iskrice je treba, da se razžari v plamen požara. Reagira potlej pač tako, kot so ga naučili — če ga imajo za barbara, reagira na barbarski način. Takrat tudi pastorske pridige nič ne pomagajo.

Pretekli teden pa se je zgodilo še nekaj, kar bo imelo vsekakor daljnosežne posledice na mednarodno dogajanje. Ameriški predstavnik v OZN Goldberg je sporočil, da ZDA ne bodo več postavljale problema okrog 19. člena ustanovne listine OZN. Ta člen namreč pravi, da na zasedanju generalne skupščine OZN nima glasovalne pravice tisti, ki dve leti ne poravna svojih finančnih obveznosti do svetovne organizacije. Takih članic OZN pa je kar precej, med njimi sta tudi Francija in predvsem SZ, plačali del stroškov za vzdrževaki noče pristati na to, da bi nje čet v Kongu in na Srednjem vzhodu. Trdita namreč, da so bile te operacije OZN sklenjene mimo varnostnega sveta, ki mora najprej sklepati o tem in šele nato generalna skupščina. Tokrat pa je bilo narobe. Zaradi tega je 19. zasedanje generalne skupščine propadlo, bila je le splošna razprava, sklepali pa niso in tako se je skupščina tudi razšla. Ker so ZDA vztrajale pri tem, da je treba uveljaviti 19. člen, je bilo ohromljeno delo vse svetovne organizacije in je kazalo, da tudi do 20. — jubilejnega — zasedanja ne bo prišlo.

Zdaj pa so v Washingtonu popustili. Med nevezanimi državami je namreč čedalje bolj dozorevalo mnenje, da je treba v OZN izsiliti glasovanje o 19. členu, pri čemer računajo, da bi velika večina članic ne glasovala po želji ZDA. Torej bi ZDA doživele v svetovni organizaciji velik politični polom. Nemara bo res, da je prav to močno vplivalo na odločitev Washingtona, da bodo 19. člen pustile pri miru, zlasti še, ker so ZDA že zaradi Vietnama dovolj osamljene. Vsekakor pa je to dobro znamenje za prihodnost. Žal, takih ni veliko.

KOČEVJE: ne samo na potrošnikova ramena!

Minuli petek je občinski odbor SZDL Kočevje sklical posvetovanje direktorjev gospodarskih in drugih organizacij o izvajanju gospodarske reforme, posveta pa so se udeležili tudi nekateri predstavniki samoupravnih organov. Namen sestanka je bil ugotoviti, kaj so gospodarske organizacije napravile za uspešnejše izvajanje reforme, kakšno je politično razpoloženje zaposlenih, kaj vse so upoštevali pri formiranju cen in če so o tem razpravljali samoupravni organi, kakšna je informiranost kolektivov in kako urejajo osebne dohodke, kako je z iskanjem notranjih rezerv in z odpuščanjem zaposlenih itd

■ **Občani so v glavnem zaskrbljeni zaradi pretiranega povečevanja cen. Čeprav so pričakovali podražitve, česa podobnega se niso nadejali!** Na posvetu so nekateri menili, da reforma ni bila dovolj pripravljena, zlasti kar zadeva podražitve (npr. cene elektrike še niso znane). Pri cenah bo vsekakor treba popolnoma upoštevati najvišje dovoljene meje, katerih ne bi smeli v nobenem primeru prekoračiti. Ob tem je treba uvesti večjo delovno disciplino. Verjetno so tudi v gornjih mejah cen večje ali manjše notranje rezerve, ki bi jih kazalo izkoristiti, ne pa vsega bremena enostavno prevaliti na potrošnikova ramena.

■ **O notranjih rezervah je bilo dovolj govora že prejšnja leta in ne glede na reformo bi jih morali čimbolj izkoristiti.** Ob notranjih rezervah zadnje čase vse pogosteje kažemo na administracijo, ki nedvomno veliko stane, vendar pa je treba ob tem najprej odpraviti nekatere predpise, ki sami po sebi poslovanje birokratizirajo.

■ **Ko so govorili o odpuščanju delavcev,** so menili, naj bo to zadnja možnost, ko smo izkoristili že vse notranje rezerve. Pri tem pa je treba delati s posluhom. Pri Zidarju bodo npr. verjetno morali odpustiti nekaj delavcev, če ne bodo imeli dovolj gradbenega materiala (betonsko železo).

Po mnenju večine bo treba v reševanje problemov, ki jih prinaša reforma, intenzivneje vključiti tudi strokovne kadre, inšpekcijske službe pa morajo biti stalno na preži in budno spremljati vse negativne pojave. Posvetovanje je nakazalo tudi vrsto aktualnih problemov, ki so jih dolžni reševati skupščinski in drugi višji organi. Posebna komisija pri občinski skupščini pa bo pomagala delovnim organizacijam reševati problematiko v zvezi z gospodarsko reformo.

Naj ob koncu zabeležimo še to, da so nekatere delovne organizacije sklenile znižati cene svojim izdelkom.

Kaj pa cene uslug v gostinstvu?

Svet za blagovni promet občine Novo mesto je na seji 16. avgusta med drugim načel tudi razpravo o cenah gostinskih uslug in storitev. Člani sveta so menili, da bi bilo potrebno sklicati svet predstavnikov gostinskih organizacij in se na njem pogovoriti o formiranju novih cen v gostinstvu v novih pogojih.

Prva kazen je že izrečena

Občinsko sodišče v Novem mestu je na razpravi 17. 8. 1965 kaznovalo **Pavla Dremlja** iz Ljubljane, Rožičeva ulica 9/II, **s tremi meseci zapora.** Dremelj je 26. julija 1965 kot skladiščnik v Zdravilišču Dol. Toplice ob popisu tobačnih izdelkov zaradi zvišanja cen prikril v svojem stanovanju 450 zavojčkov cigaret Opatija in Jadran. S tem se je nameraval okoristiti z razliko v ceni v znesku 24.500 din. Na opozorilo inšpecijskih organov je Dremelj cigarete vrnil v skladišče. Kazen je ostra zato, ker je Pavel Dremelj bil zaradi gospodarskih prestopkov že trikrat kaznovan, tokrat pa je zlorabil uradni položaj in uradne pravice iz koristoljubja.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Trg ne bo sprejel previsokih cen

■ **UPOŠTEVATI JE TREBA TRŽNE RAZMERE.** Marsikatero podjetje, ki je hotelo izkoristiti reformo, da bi z neutemeljenim zvišanjem cen svojih izdelkov rešilo nekatere svoje probleme, seveda na račun potrošnikovega žepa, že občuti na svoji lastni koži, da trg ne sprejema previsokih cen. Kdor tega spoznanja še ni okusil, mu ne bo treba dolgo čakati. Kupna moč potrošnikov ni tako neizčrpna, da bi lahko prenesla kakršnekoli cene. Na Kvarnerski obali, na primer, so ugotovili, da se je, odkar so podražili pivo, zmanjšala potrošnja te pijače. Kaj tedaj preostane gostincem? Možno je samo dvoje: ali da še naprej vztrajajo pri visokih cenah in ostanejo brez zadostnih sredstev za osebne dohodke, ali pa da popustijo in znižajo cene na raven, ki ustreza tržnim razmeram.

Nekaj podobnega kot kvarnerskim gostincem se je zgodilo tudi mariborskim mlekarnam: odkar so podražili mlečne izdelke, se je zmanjšala njih potrošnja za polovico. Tako se bo godilo še marsikomu. Zmanjšana potrošnja sproži kopico posledic, kot na primer kopičenje zalog, težave z obratnimi sredstvi, zmanjšanje proizvodnje in tako dalje. Zato ravnajo prav tista podjetja, ki so bolj preudarna pri določanju cen in ki predvsem upoštevajo tržne razmere.

■ **NE SPREGLEDATI TEŽIŠČA REFORME.** Hakija Pozderac, zvezni sekretar za industrijo in trgovino je v razgovoru z novinarji med drugim dejal, da je preveč usmerjena vznemirjenost prebivalcev na cene. To odvrača pozornost zlasti proizvajalcev od težišča reforme, ki mora biti v ukrepanju v delovnih organizacijah, v urejanju njihovega gospodarjenja, v organizaciji dela itd.

■ **KOMISIJA SZDL JUGOSLAVIJE** meni, da ne bomo v popolnosti uresničili reforme, če ne bomo težili za tem, da bi bili prejemki odvisni od produktivnosti. Tudi nadomestilo za zvišane življenjske stroške ne bi smelo predstavljati nekakšnega draginjskega dodatka, temveč bi moralo biti v odvisnosti od delovnih uspehov in prizadevanj posameznika in podjetja kot celote.

■ **PRVE OBRAVNAVE PRED VIŠJIM GOSPODARSKIM SODIŠČEM.** Republiški javni tožilec je obtožil zaradi špekulacij več gospodarskih organizacij in odgovornih oseb. Obravnave pred višjim gospodarskim sodiščem bodo te dni. Javni tožilec je v vseh obtoženih primerih zahteval, naj višje gospodarsko sodišče prepove vsem obtoženim odgovornim osebam za določen čas opravljati enako službo. Med prijavljenimi gospodarskimi organizacijami so: gostinski podjetji »Pošta« na Jesenicah in »Hmeljar« v Žalcu, kmetijski zadrugi v Pesnici in Selnici, kmetijsko živilski kombinat Kranj in Novoteks. Slednji je obtožen, da je v pričakovanju, da se bodo zvišale cene, zadrževal v skladišču za 306 milijonov dinarjev sintetičnih in volnenih tkanin.

■ **ODSTAVITEV PETIH STROKOVNJAKOV V TAM.** Samoupravni organi so na pobudo političnih organizacij tovarne avtomobilov v Mariboru odstavili s položajev pet strokovnjakov, ki na svojih delovnih mestih niso delali v korist podjetja. Člani kolektiva so pozdravili tako odločitev, ne da zaradi tega ne bi cenili pomena dela strokovnjakov, če je to zares v korist vsega kolektiva.

■ **REZERVE IN RAZUMNOST.** Gotovo je res, da je treba na vseh koncih in krajih varčevati, odkrivati tako imenovane skrite rezerve in tako dalje. Toda pri tem moramo biti razumni. Ko je, na primer, govor o šolstvu, kjer je tudi treba iskati možnosti, kako zmanjšati stroške, ne bi smeli kratiti doseženo kakovost in intenzivnost vzgojnoizobraževalnega dela. Tako piše v ponedeljskemu uvodniku »Dela« novinar Janko Sveina.

■ **PREMALO INŠPEKTORJEV.** Zadnje čase je vse bolj jasno spoznanje, da tržna inšpekcija kadrovsko in strokovno ni dovolj močna ter da bi jo bilo treba okrepiti. Povečati je treba tudi družbeno veljavo tržnih inšpektorjev in ne dovoliti, da bi nalagali tej tako pomembni službi postranske naloge. Ob sprejemanju novih ukrepov so bili nekateri inšpektorji zaposleni s popisi in podobnimi opravili, namesto da bi bili tam, kjer je bilo njihovo mesto.

■ **SEMINAR ZA ZAMEJSKO MLADINO.** CK ZM Slovenije je priredil seminar za zamejsko mladino. Udeleženci seminarja so poslušali predavanja o kulturnih gibanjih na Slovenskem, s posebnim poudarkom na književnost, o mladinskem gibanju pri slovenskih manjšinah v Avstriji in Italiji, o družbenoekonomskem in političnem razvoju SFRJ in o drugem.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ **GRŠKA VLADNA KRIZA SE NI REŠENA.** — Tudi pretekli teden še niso rešili vladne krize v Grčiji. Kralj Konstantin II. vztraja pri tem, da voditelju unije centra Papandreuu ne da mandata za sestavo vlade, volitev pa tudi noče razpisati, ker se boji, da bi se na volitvah izcimilo kaj takega, kar dvoru ne bi bilo v prid. Nemara pa tudi Papandreuu ni prav veliko do tega, da bi se ta kriza preveč zaostrila, saj čas vsekakor ne dela zanj. Poročajo namreč že o močnem kolebanju v njegovi stranki, nekateri pišejo že o pravem razcepu v njej in o zbiranju levičarsko usmerjenih sil v nekakšno ljudsko fronto, v katero bi se vključili tudi nekateri poslanci Papandreuove unije centra. Srednjo pot bo zdaj kaj težko ubrati.

■ **FOTOGRAFIJE DRUGE STRANI LUNE.** — Sovjetski znanstveniki so objavili fotografije, ki jih je posnela vsemirska postaja Zond 3, ko je letela le 10.000 km od Lune, in to s tiste strani, ki je vedno obrnjena proč od Zemlje. Prve posnetke zadnje strani smo videli že oktobra 1959. leta, ki jih je posredovala postaja »Luna 3«, vendar so bili to posnetki iz oddaljenosti kakih 60 do 70 tisoč kilometrov. Tokrat so posnetki dosti jasnejši, Luno pa so fotografirali tako, da so zajeli nekaj tudi Lunine sence in so torej sončni žarki padali poševno na Lunino površino. Odtod so tudi slike jasnejše.

Odločite se: ‚Sadjar bom postal!‘

Če ne morete v uk ali v srednjo strokovno šolo, se lahko odločite za sadjarski poklic – V sadjarski šoli v Krškem vas bodo rade volje sprejeli – Srednje kmetijske šole v Sloveniji izobrazijo vsako leto 738 kmetijskih tehnikov, poklicne kmetijske šole pa le 413 poklicnih kmetijcev, četudi prav slednjih potrebujemo neprimerno več

Letos je naneslo, da je mladini, ki je končala osemletko, na voljo zelo malo učnih mest v obrti, pa tudi mnoge srednje strokovne šole so pripustile k sprejemnim izpitom samo odlične in prav dobre dijake. Mnogo mladih ljudi se še vedno s skrbjo vprašuje: »Kam oditi, za kaj se odločiti?« Najbrž je malokdo pomislil na sadjarsko šolo v Krškem, ki še nima zasedenih vseh mest in po dvoletnem pouku nudi kvalifikacijo sadjarja. Šola deluje v okviru kmetijskega izobraževalnega centra iz Celja.

Sadjarska šola v Krškem je nadaljevanje šole, ki je nekdaj delovala na Radni pri Sevnici. Zaradi precejšnje bodočnosti, ki jo ima sadjarstvo v našem kmetijstvu, zlasti pa v krški občini, kjer v Stari vasi nastaja 170 hektarski plantažni sadovnjak, so področne kmetijske organizacije spodnjeposavskega bazena šolo z Radne, ko ji je grozila ukinitev, prenesle v Krško. Prva generacija gojencev, ki so začeli s šolanjem v Krškem, je letos šolo že končala, fantje in dekleta pa zdaj že delajo kot poklicni sadjarji po raznih obratih.

Sodobna sadjarska proizvodnja se pri nas šele razvija in prav gotovo potrebuje dobre strokovne kadre, zlasti pa delavce, ki so vešči samostojnega dela v sadovnjaku. Na trgu je iz leta v leto večje pomanjkanje domačega namiznega sadja. Družbeni sadjarski obrati so še premajhni, zasebno sadjarstvo pa je večidel tako obubožano, da na tržišču ne pomeni veliko. Investicijska politika v kmetijstvu se bo zategadelj morala usmeriti v večje naložbe za razvoj sadjarstva, pred kmetijskimi organizacijami pa je hkrati zelo odgovorna naloga: **pripraviti obnovo zasebnega sadjarstva. Dodati velja še to, da je sadjarstvo najbolj donosna panoga, ki zelo obilno vrača vložena sredstva.**

Mnoge dosedanje naložbe v sodobne sadjarske obrate niso uresničile pričakovanj prav zato, ker na novih obratih ni bilo strokovno usposobljenih delavcev sadjarjev, ki bi se morali ukvarjati z neposredno proizvodnjo v sadovnjaku. Načrti so bili lepi, ekonomski izračuni tudi, strokovnjakov s srednjo in višjo izobrazbo je bilo dovolj, ni pa bilo sadjarjev, ki bi znali drevje negovati in gojiti. Drevo je živa stvar, ki zelo hitro občuti naravne in druge zunanje vplive.

Čeprav smo zdaj ob prvih začetkih reforme skoroda izgubili tla pod nogami, bi morale kmetijske organizacije o vzgoji sadjarjev, ki naj obnovijo družbeno in zasebno sadjarstvo, razmišljati zelo resno. Iz vrst mladine naj povsod izbirajo tiste, ki imajo veselje za ta poklic! Mnogim mladim ljudem, ki v teh trenutkih ne vedo ne kod ne kam, pa bo lahko pomagala odločitev za študij na sadjarski šoli v Krškem.

320 prodanih prašičev v Brežicah

Živinski sejem je bil 10. avgusta v Brežicah izredno slabo obiskan. 14. avgusta so na tedenski sejem prašičev pripeljali 585 živali, od tega 550 mlajših od treh mesecev. Za 300 prodanih prašičev, starih do treh mesecev, so zahtevali do 550 din za kg žive teže, medtem ko so za 20 prodanih živali, ki so bile starejše od treh mesecev, zahtevali po 420 din za kg žive teže.

Beseda o bizeljskem vinu

Naše bralce opozarjamo na kmetijske nasvete, ki bodo v radiu Ljubljana v sredo, 25. avgusta: tokrat bo ob 12.30 (pol enih opoldne) govoril o bizeljskih vinih, njihovi vzgoji in prodaji tovariš Ferdo Šepetavc. Ne zamudite zanimivega prenosa!

Srečanje kmetov in kooperantov v Brežicah

Občinski odbor SZDL v Brežicah je v nedeljo 15. avgusta povabil na razgovor okoli 35 kmetov in kooperantov iz raznih krajev občine. Zbrali so se že ob sedmih zjutraj in si dopoldne ogledali najprej Posavski muzej, nato pa so odšli na topolove plantaže v Vrbini. Ogledali so si hleve Kmetijsko gozdarskega podjetja v Šentlenartu in hleve brežiške KZ v Trnju, nazadnje pa še tople grede na Čatežu. Ogledu je sledil razgovor o gospodarjenju v kmetijski panogi in ostalih gospodarskih problemih v občini. Udeleženci so menili, da so takšna srečanja zelo koristna.

TUDI SENCA

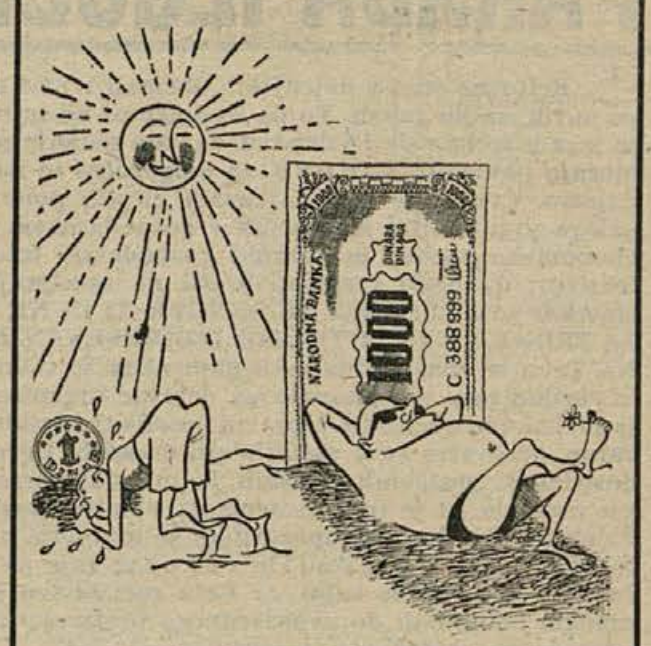

...ni za vsakogar enako hladna

INLES RIBNICA: za drobec pod planom

Kolektiv kombinata Inles v Ribnici je v juliju proizvedel za skoro 340 milijonov dinarjev izdelkov ali le dobrih 85 odstotkov mesečnega plana, medtem ko so v prvih sedmih mesecih leta dosegli že dve milijardi 629 milijonov ali 99,85 odstotkov sedemmesečnega plana. Julijski proizvodni plan je presegel le obrat Dolenja vas, kjer že nekaj mesecev delajo s skrajšanim delovnim časom, in sicer za 10,6 odstotka, ostalih pet obratov pa je bilo pod planom. Sedemmesečni proizvodni plan so presegli obrati Podpreska (22,12 odst.), Dolenja vas (13,43 odst.) in Ribnica (3,71 odstotka).

Izvozni plan so v minulih sedmih mesecih dosegli le 40-odstotno. Inozemski kupci so ob uvajanju novega gospodarskega sistema pokazali precejšnje nezaupanje oziroma so raje počakali kakšni ukrepi bodo sprejeti. Podjetje pričakuje, da bodo v naslednjem obdobju lahko prodali zaloge izvoznega blaga in tako nadomestilo zamujeno. Pričakujejo tudi, da se bodo spričo novih deviznih predpisov lažje vključili v mednarodno delitev dela.

Gostinstvo na vrtiljaku cen

V novomeškem METROPOLU problem kalkulacija, v KANDIJI že brez notranjih rezerv, v DELAVSKI RESTAVRACIJI poskusne cene – Promet bistveno nespremenjen – Kako delati, da bosta gostinec in gost ostala prijatelja?

● **Direktor hotela METROPOL:**

»S 15 do 20-odstotno podražitvijo pijač in jedil ne krijemo vseh stroškov, ki jih je sprožil val najnovejših cen. Presedeli smo ure in ure, do prave kalkulacije glede na neustaljene cene ne moremo priti. Storilnost? — treba jo je povečati. Izmene bomo uredili tako, da bo osebje polno zaposleno. Zaostrili smo delovno disciplino in pričakujemo zlasti padec pri bolniških. Novih delavcev ne nameravamo sprejeti. O povečanju osebnih dohodkov tudi še nismo govorili; kolektivu pojasnjujemo, da bodo večji prejemki prišli le, če se povečata storilnost in promet. Trenutno nad prometom nimamo pritožb, padec pričakujemo v naslednjih mesecih.«

● **Direktor hotela KANDIJA:**

»Notranjih rezerv v delovni sili ali kje drugje — če izvzamem, da bomo nekvalificirane delavce poskusili zamenjati s kvalificiranimi — nimamo. Za nami je počiščeno, ker smo počrpali vse, kar se je dalo. To je bilo v obdobju, ko je bil naš osrednji smoter urediti hotel. Kar se tega tiče, so prišli večji sadovi šele letos. Povečali smo število ležišč od 15 na 35, od tega smo petnajst postelj dobili tako, da smo izselili svoj personal v druga stanovanja. Pet postelj za goste imamo zunaj hotela. Gostom poskušamo nuditi, kar moremo. Resno razmišljamo o tem, da bi znižali ceno pivu. Pivo dobavljamo s svojim kamionom iz Karlovca ceneje, kot bi ga dobili pri domačem grosistu. Glede na vse to nam še kar dobro gre, osebni dohodki so primerni in jih vsaj zdaj še ne nameravamo povečati. — Mimogrede še tole: radi bi hotel tako uredili, da bi bil res podoben sodobnemu gostišču. Znotraj je že marsikaj izboljšano, prah z makadamske ceste, ki pelje na Grm in neprijetni duhovi iz sosednje mesarije pa nam ne delajo reklame. Upoštevajmo, da pripeljejo moderniziране ceste v naše kraje vedno več turistov, mi pa smo jih dolžni kulturno postreči.«

● **Računovodkinja DELAVSKE RESTAVRACIJE:**

»Pred podražitvijo (2. avgusta) se je s prvim kosilom hranilo povprečno 20 abonentov več kot po podražitvi, pri drugem menuju pa je razlika 20. Zadnje dni prodamo drugih kosil skoraj toliko kot prvih. Hrano smo podražili za 33 odstotkov, tako da abonenti plačajo: za kosilo 370 in 300 din in za večerjo 240 din. V prosti prodaji je prvo kosilo 430, drugo 360 in večerja 280 din. Cene so poskusne.«

KRŠKO: »na pamet« ne bomo reformirali!

8. avgusta je obiskala Krško veččlanska komisija republiškega izvršnega sveta, ki jo je vodil dr. Pavle Rozman. Komisija je v neposrednem stiku s predstavniki delovnih organizacij ugotavljala gibanje cen, stanje po reformi in to, kako so se kolektivi na reformo pripravili. Na splošno velja ugotoviti, da se v večini delovnih organizacij kljub pogostim opozorilom na nove ukrepe niso pripravili kaj prida vestno. Prav zategadelj pa zdaj marsikje izgubljajo čisto brez potrebe glavo, sprejemajo odločitve na vrat na nos in skušajo reševati situacijo (ki jih je prehitela) kar »na pamet« ne da bi imeli pri rokah prepotrebne, zelo podrobne analize.

»KLOPOTEC« spet med nami!

Naši bralci so »Klopotca« zadnje tedne verjetno že pogrešali — odslej pa bo spet naš redni gost na tej strani (in še kje drugje, danes n. pr. tudi na 1. strani Dolenjskega lista). Dovolite, da Vam ga še predstavimo: njegov »oče« je prof. Vladimir Koretić, karikaturist »VARAŽDINSKIH VIJESTI«, glasila okrajnega odbora SZDL v Varaždinu. Z uredništvom tega pokrajinskega tednika, ki izhaja vsak četrtek v visoki nakladi 17.000 izvodov, imamo že od lanskega decembra dobre tovarniške stike; sodelovanje se kaže tudi v izmenjavi aktualnih karikatur, na jesen pa bomo tudi osebno izmenjali dosedanje izkušnje pri izdelovanju obeh pokrajinskih časnikov.

Torej: od danes dalje — vsak četrtek spet KLOPOTEC: v zgornjem desnem kotu in na dnu naše 3. strani!

UREDNIŠTVO

ŠOLSKI CENTER ZA BLAGOVNI PROMET BREŽICE

SOLA ZA PRODAJALCE
(prej TRGOVSKA ŠOLA)
bo v šolskem letu 1965/66
sprejela

60 (šestdeset) učencev prvega letnika

Pogoji za sprejem so:

1) starost 15—18 let (izpisek iz rojstne mat. knjige)
2) končana osnovna šola (šolsko spričevalo)
3) telesna in duševna sposobnost za poklic prodajalca (zdravniško spričevalo)
4) sklenjena učna vajenska pogodba ali pogodba o štipendiranju.

Lahko se bodo vpisali tudi učenci brez sklenjenih učnih ali štipendijskih pogodb, ako bodo podjetja sprejela učence na obvezno učno prakso (v tistem času, ko niso pri teoretičnem pouku v šoli) — (potrdilo podjetja).

Vpisovanje za učence s pogodbami bo 6. septembra 1965 ob 8. uri. Učenci brez pogodb morajo predložiti kolkovano prošnjo (50 din), vse potrebne dokumente in frankirano ovojnico za odgovor ravnateljstva centra **najkasneje do 29. avgusta 1965.**

Pričetek rednega pouka bo 6. septembra 1965. Učenci iz oddaljenih krajev bodo lahko stanovali v šolskem internatu.

Popravni izpiti bodo 30. avgusta 1965. Ostala pojasnila dobite v **ravnateljstvu centra v Brežicah, Prešernova ulica 19-a.**

Za 5 din cenejše mleko v Kočevju

V Kočevju lahko potrošniki od nedelje kupujejo mleko po 135 dinarjev liter, medtem ko je bilo doslej po 140 din. Pocenili so se tudi nekateri mlečni izdelki. Precej so znižane tudi cene mesa in mesnih izdelkov, kakor predvideva zvezni predpis o cenah mesa. O znižanju cene belemu kruhu smo že pisali zadnjič, verjetno pa se bo pocenil tudi črn kruh.

V torek so na seji sveta za blagovni promet razpravljali o maržah in maloprodajnih cenah, za katere je pristojna občinska skupščina. O tem bomo podrobneje poročali prihodnji teden.

Žabječani obirajo hmelj

Skoraj vsi stanovalci iz gozda Žabjeka so te dni na obiranju hmelja v Srebrničah. Mnogi so si v bližnjem gozdu postavili šotore. »Naj tudi mladi zaslužijo,« pravijo starši, predvsem zaposleni Cigani, kajti obiranje hmelja je pač tak posel, pri katerem marljivi obiralci lahko dobro zaslužijo.

KLOPOTEC

PARADA IZGUBLJENEGA ČASA

Reformo smo v dolenjskih občinah v prvi sapi spoznali predvsem po novih, višjih cenah. To pa še dolgo ni bil in ni njen osnovni namen; le-tega je treba videti v dejstvu, da nam sedanje gospodarske spremembe morajo pomeniti o s n o v o za dolgoročni in načrtni napredek gospodarstva. Čeprav je bilo na raznih mestih ponovno poudarjeno, da je naloga predvidenih sprememb v gospodarskem sistemu ustvariti tako ekonomsko osnovo in okrepiti gospodarski interes vseh delovnih kolektivov, da bočo resnično prešli na razvijanje produktivnosti dela, smo kar pozabili: BREZ TE OSNOVE NI IN NE MORE BITI POGOJEV ZA TRDNEJŠE IN HITREJŠE IZBOLJŠEVANJE ŽIVLJENJSKE RAVNI. Tako se zdaj večina vseh pomenkov še vedno vrti okoli previsokih in visokih cen, vse premalo pa delovne organizacije in uprava razmišljajo, kako bi dosledno odpravili dosedanje neskladnosti v svojem poslovanju, predvsem še v materialnih odnosih. Ogromne rezerve imamo v dosedanjih poslovnih stroških, ki marsikje presegajo svetovne norme, vse premalo pa je tudi usmerjanja v boljše poslovno sodelovanje med kolektivi. Kljub vsem opozorilom se marsikje niso še prav nič zmenili za odkrivanje n o t r a n j i h r e z e r v; raje se jezijo nad reformo in čakajo, češ: »bo že kako...« Celo več: bistvo gospodarske reforme v mnogih kolektivih do neposrednega proizvajalca še vedno ni prišlo — in še vedno se dela po starem.

Delati po starem pa pomeni v mnogih naših kolektivih — delati slabo. Ko so pred dnevi predstavniki novomeške občinske skupščine, odbora SZDL, občinskega komiteja ZKS in sindikalnega sveta med drugim obiskali tudi vodstvo nekega manjšega podjetja, so se z odgovornimi ljudmi v kolektivu pogovarjali tudi o zvišanju proizvodnje Na mnenje enega izmed gostov, da bi nakup dveh manjših strojev omogočil podjetju enkrat večjo proizvodnjo in s tem veliko večje dohodke, je upravnik podjetja, oprostite izrazu, bleknil:

»A res?«

Kaj je delal ta človek zadnjih deset let v tem kolektivu? Ni sam, ki nima česa pokazati za vrsto zadnjih let. Obtičal je tam, kamor so ga dogodki in razmere svojčas potisnili. Čas, ki ga je ta leta prebil v podjetju, je zanj (in za kolektiv!) izgubljen.

Ali smo leni – ali pa le ne znamo?

»Veliko več bi lahko naredil, če ne bi bilo teh vražjih zamudi!« se jezi dober delavec ob stroju, ko mu zmanjka surovine ali pa priprava ni stekla tako, ko bi bilo treba. France, ki je prišel v tovarno s kmetije šele pred kratkim, pa se vse prerad naslanja na stroje, sprehaja po obratih in po nepotrebnem vedno znova pogovarja s sodelavci. Dva primera — prav nič redka v naših dolenjskih podjetjih! In če v kolektivu nimajo dobrega nagrajevanja po delu in učinku, dela Ivan za lenuha Franceta, ki je prišel v podjetje počivat, popoldan pa bo doma kmetoval in tudi šušmaril.

»Še čudež, da tako sploh gre naprej!« pogostokrat slišimo opazke, ko nanese beseda na storilnost v naših podjetjih. »Če delajo od 8 ur zares čistih 6 ur, je pa veliko!« sem ponovno slišal o tovarnah in delavnicah naših občin. Precej blizu resnice so: vrsto let že vemo, da storilnost ne dohaja osebnih dohodkov. Ali je vmes lenoba ali kaj drugega?

Res je človek po naravi lagoden, včasih tudi len. A ni, da bi našim delavcem kar počez očitali lenobo. Gre predvsem za boljšo organizacijo dela. Ta šepa v prenekateri delovni organizaciji. Znanstveno je dokazano, da vseh 8 ur nihče ne more delati brez oddiha. **Na delo, na priprave in na nujne tehnične pogovore odpade skoraj v vsakem primeru dobre tri črtrtine delovnega časa, slaba četrtina pa gre na rovaš nepotrebnega čakanja na material, na razne odsotnosti, nedisciplino in na stanje brez dela.** Dokazano je, da odpade od 8 urnega dela na čisto (neto) produktivno delo v posameznih tovarnah od 58 do največ 80 odstotkov delovnega časa. Tu pa se začenjajo naše r e z e r v e!

Od boljše organizacije dela si torej lahko obetamo ogromno, saj ni kolektiva, ki bi lahko trdil, da takih rezerv nima! Kaj pomenita dve od 8 ur dela, si pač lahko vsakdo sam izračuna. Strokovne službe v podjetjih, inženirji in tehniki, mojstri in preddelavci — vsi imajo tu nešteto priložnosti, da konkretno pomagajo svojemu kolektivu in skupnosti. **Č a s nam doslej ni pomenil bistvene postavke, če smo že govorili o rezervah. Izgubljeni čas pa znižuje vrednost delovne ure. Dve izgubljeni uri na dan pomenita na leto pri delavcu skoraj dva meseca proč vrženega dela, zaslužka in — zniževanja standarda.**

- **Nizke produktivnosti v**
- **podjetjih so torej krivi**
- **različni vzroki, ki pa jih**
- **doslej nismo sproti (ali**
- **pa še sploh ne!) odpravljali.**

Vedno dražja administracija

Koliko ljudi živi v naših občinah od svinčnika, točno ne vemo. Znano pa je, da je bilo lani v Jugoslaviji kakih 650.000 ljudi zaposlenih izven gospodarstva, od teh samo v organih oblasti in državne uprave, v zbornicah in bankah, v družbenih organizacijah in podobnih ustanovah pribl. 188.000 ljudi. V »Borbi« smo brali pred dnevi, da pride pri nas na približno 3 delavce 1 uslužbenec. In če vemo, da dela v gospodarstvu približno 3 milijone ljudi, potem si lahko kmalu izračunamo, kakšno armado uslužbencev je treba k zgornjim 650.000 ljudem še prišteti. Bodimo kratki: državna in druga administracija sta nas po podatkih SDK stali lani okrog 360 milijard dinarjev. Še krajše: vsak uradnikov stol v Jugoslaviji velja po uradnih podatkih več kot poldrugi milijon dinarjev (računajoč material, plače in potrebne prostore).

Čemu te številke? Da bi se ob iskanju notranjih rezerv zganili tudi ljudje v administraciji, v tisti, ki dela neposredno za državo kot v tisti, ki dela v gospodarstvu in drugje.

Odgovornost je zbledela

Stopite, kakor smo stopili mi, na ono stran ceste, nasroti vhoda v urad ali tovarno. Do 6. ure so se zvrstili skoraj vsi delavci — le redkokateri je zamudil. Pa so vmes matere z otroki in dekleta, ki so prišla s kolesi od daleč! Potem začno prihajati uradniki in uradnice, pa tehnični kader iz pisarn. Želite spoznati »vrstni red vrednosti« posameznih delovnih mest? Povedala vam ga bo lahko ura prihajanja v službo...

Pretiravamo? Postojte zjutraj pred kandijskim mostom v Novem mestu — pa se prepričajte, koliko uradnikov in uradnic hiti na delovna mesta še 5, 10, 15 in celo 20 minut čez 7. uro! Gorje, če zamudi delavec v tovarni — takoj je vpisan med zamudnike; administratorki, ki je skrokana prilezla v svojo ambulanto poldrugo uro za zdravnico — se ni zgodilo ničesar... Oglejte si dopoldansko šviganje iz različnih zavodov, ustanov in kolektivčkov na obvezno »kavico« in klepet! Vprašajte se, kaj dela mlada uslužbenka sredi dopoldneva pod frizersko havbo v salonu! Prav dobro ve, da njenega šefa dve uri ne bo nazaj v urad (da pa njen zavod prosi celo za občinsko dotacijo, to je seveda, malopridnice, nič ne zanima!). S kakšno pravico hodijo z rednimi pol in enournimi zamudami v službe uslužbenci nekaterih ustanov in zavodov, katerih delovni dan traja od 7. do 14. ure? Poznamo »uradnice«, ki s službenimi spisi v mapah pod pazduhami dopoldne krožijo po mestu in opravijo vse zasebne nakupe!

Vinsko-rdeči satelit in avto pred banko...

Nikar ne trdite, da v administraciji (kakršnikoli že!) ni rezerv! Poznam uradnika ugledne ustanove, ki vsako dopoldne obvezno obleze novomeška gostišča po takemle voznem redu: ob pol 8. uri je prvi na vrsti Trdinov hram, nato pa slede v krajših razmakih naslednje postaje: kavarna—bife doma JLA—delavska restavracija—gostilna Per—Delikatesa—bife v Dilančevi—gostišče pri rotovžu. Včasih je vrstni red zamenjan, včasih je pod pazduho uradna aktovka, včasih zvit papir, včasih tudi nič Zakaj. neki — saj mu nihče nič noče...

Je na Dolenjskem ustanova, ki mora poslati pred banko svoj avtomobil, če želi, da se njen računovodja takoj po opravljenih poslih vrne nazaj v uradne prostore, sicer ga ob 12. uri še lovijo v kavarni...

Ni rezerv v upravi? Šef uprave za dohodke ene naših ObS je na uradni dan popoldan v kavarni v vinjenem stanju »obdeloval« dva mirna občana, ju spraševal, če sta v redu prijavila osebni dohodek in jima grozil, da »ju bo že privil!« Imamo zavode, v katerih je storilnost »na psu« — nihče jih ne nadzira, kaj delajo, v uradnem času pa boste našli njihove vodilne uslužbence pri »globokih« zasebnih pomenkih v znanih gostiščih... V službah trpe ponekod pijančke, ker je gnila familiarnost bolj cenjena od razčiščenih računov. Na raznih mestih trdovratno še vedno sede ljudje brez kvalifikacij, zaradi česar je potrebnih več uslužbencev, kot bi jih bilo treba sicer.

Taki primeri — srečamo jih posamič lahko v vseh naših občinah! — potrjujejo, da se posamezniki norčujejo iz delovne discipline, da se je razpasel oportunizem in norčevanje iz reda, da že skoraj nihče nikomur nič več ni odgovoren za to, kar počenja.

Zdi se nam, da je poslednjikrat, ko še poročamo o neimenovanih delovnih organizacijah, posameznikih in dogodkih, čeprav jih vsi poznamo. Kje so v vseh teh primerih zdrave subjektivne sile, kje sindikat in druge organizacije, pa samoupravni organi? Če bodo molčali tudi zdaj, je zanje (in za nas vse!) sedanja reforma spet samo — kos papirja.

Zaposlenih pa je na tisoče in desettisoče ljudi — v tovarnah, delavnicah, uradih, vseh mogočih pisarnah in še in še... Kot velikanska gora se pnejo nad nami milijoni brezplodnih, izgubljenih, prebesedičenih praznih ur — **to pa so že milijarde notranjih rezerv, po katerih hodimo, kakor da ni to vse tudi naše premoženje. Parada izgubljenega časa koraka mimo nas — ali ji bomo odvzeli njen bliščo in dragoceno bogastvo, ali pa bomo še naprej tarnali o »nerazvitosti, zaostalosti in nizkem standardu«?**

T. GOSNIK

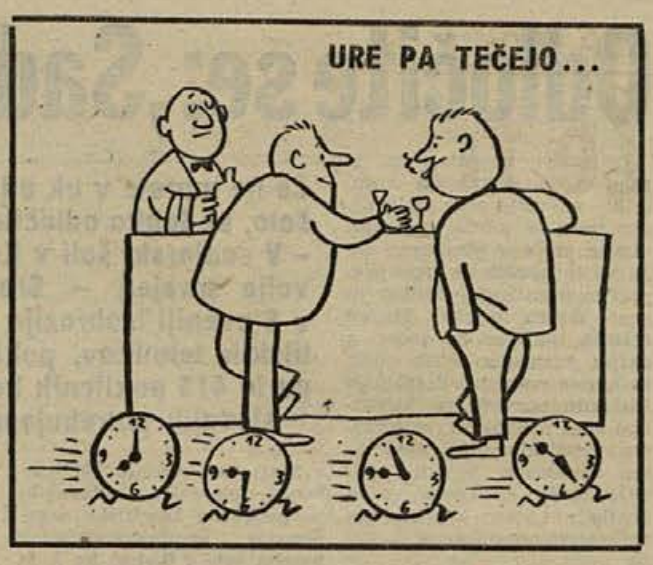

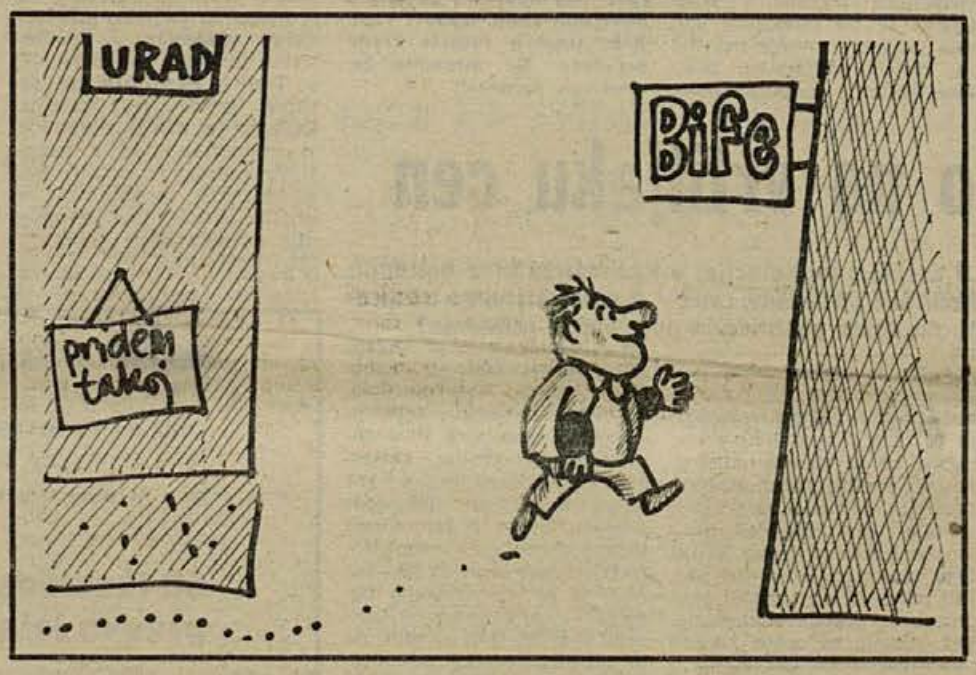

Ali je 1 minuta tudi notranja rezerva?

Strahoten je obračun izgubljenega dragocenega časa. Primer: če v tovarni, ki ima tisoč ljudi, vsak delavec vsako uro samo 1 minuto izgubi z nepotrebnim klepetom ali nepotrebnim počitkom, nanese to v 300 dneh že 40.000 delovnih ur. Obračunajmo jih z nizko režijsko uro — samo s tisoč dinarji, pa že dobimo 40 milijonov dinarjev notranjih rezerv! To je stanovanjski blok, ki bi ga zgradili v 1 letu z eno minutko, zapravljeno z nepotrebnimi pogledi od stroja ali od svinčnika...

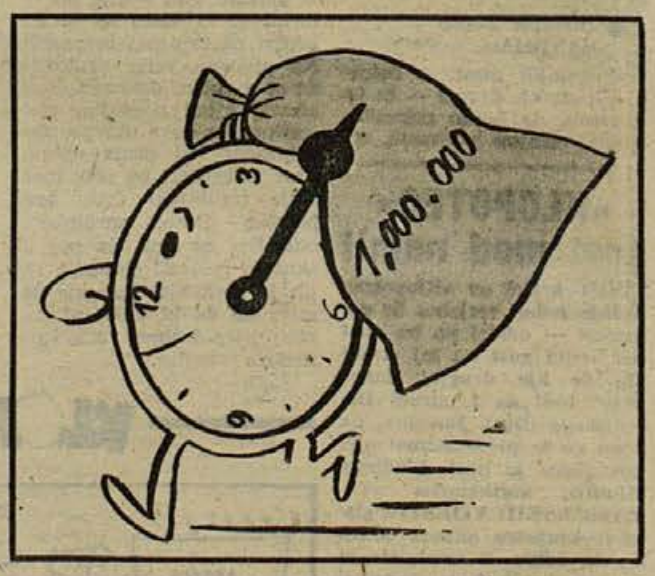

Proslava v Fari: 5. septembra

V Fari ob Kolpi teko zadnje priprave za centralno občinsko proslavo 20-letnice osvoboditve. Na svečanosti, na kateri bodo sodelovali tudi zastopniki občin Delnice in Čabar, bodo dokrili spomenik padlim iz teh krajev. Najprej so predvidevali, da bo proslava 22. avgusta, zdaj pa so se odločili za nedeljo, 5. septembra.

Te dni so pripeljali v Faro zadnji material za postavitev spomenika, vse okoliške vasi pa bodo polepšali ter uredili pročelja in okolico hiš.

Odslej meso v Novem mestu po kakovostnih razredih

Z zvezno odredbo o maloprodajnih cenah svežega mesa so zdaj določene najvišje maloprodajne cene tudi za sveže meso, katerim so se v mesnicah takoj podredili. Svet za blagovni promet občine Novo mesto je na zadnji seji določil, da mora biti v novomeških mesnicah meso razvrščeno po kakovostnih razredih, cene pa vidno označene, tako da potrošnik lahko kontrolira, s kašnim mesom mu mesar streže.

— Kaj, samo ena skodelica??
— Da, zavoljo varčevanja!!

DOPISUJTE V DOLENJSKI LIST!

SGP PIONIR, Novo mesto:

Že tri leta se pripravljamo...

Pričujoči razgovor pri SGP PIONIR v Novem mestu je močan dokaz, da bi bilo zaman pričakovati kakršnakoli izboljšanja samo od ukrepov, ki jih prinaša reforma. Sama po sebi namreč reforma ne bo prinesla veliko, razen spodbud za boljše gospodarjenje. Za to pa je potreben čas. Prav imajo torej pri SGP Pionir, kjer so rekli, da so tisti, ki so jih nedavni ukrepi našli nepripravljene, slabi gospodarji. Takšni slabi gospodarji bodo šele zdaj začeli razmišljati o tem kaj storiti, pri tem pa so že precej zamudili.

● Pri SGP PIONIR ni tako: ● že skoraj tri leta se je kolektiv sam od sebe pripravljal na reformo. V primerjavi z enakim razdobjem lani je dohodek ● letos za 36 odst. večji (dosegel je (3 milijarde 238 milijonov din), narodni dohodek, ki so ga ustvarili, je za 20 odst. večji (1 milijardo 321 milijonov din), vrednost osnovnih sredstev znaša 1 milijardo 10 milijonov din in je za 19 odst. večja, neto produkt na člana kolektiva je dosegel 698.000 din in je za 32 ods. večji, interna profitna stopnja pa znaša 65,7 odst. in je za 4,2 odst. manjša od lanske, kar je razumljivo zaradi povečanja vrednosti osnovnih sredstev.

☆

Začetki reforme pri SGP PIONIR segajo daleč nazaj. Pobudo zanjo je ustvarilo tržišče. Ob omejitvah v investicijski politiki in nenormalno ostri konkurenci, ki se je začela v gradbeništvu, niso mogli obstati križem rok. Že pred tremi leti so ugotovili, da je za povečanje produktivnosti precej več rezerv v organizaciji dela kot pa v naprezanju delavcev.

Pred dvema letoma so ustanovili tehnološki oddelek, ki naj bi skrbel za pripravo dela in za tehnološki razvoj v podjetju. Notranja dokumentacija se je takoj izboljšala in dala na voljo kopico koristnih podatkov, ki so kar spodbujali k novim ukrepom.

Projektivni biro pri SGP PIONIR se je ukvarjal predvsem z uslugami drugim, naročnikom. Ugotovili so, da si postranske dejavnosti strokovno močne skupine v biroju ne morejo dovoliti in letos se je projektivni biro združil s tehnološkim oddelkom v tehnični biro. Ta zdaj spremlja in pripravlja proizvodnjo.

Hkrati so nenehno ugotavljali, da v podjetju primanjkuje tehničnih strokovnajkov in da so priprave dela pomanjkljive, prav to pa gradnjo draži.

Ta, kogar je gospodarska reforma presenetila, je slab gospodar... – Jedro večje proizvodnosti je predvsem v organizaciji dela, ne pa v naprezanju delavcev – Vrednost letošnjih naročil je večja od onih v lanskem letu, kljub temu pa so 417 ljudi z režijskih delovnih mest premestili v operativo in zmanjšali število zaposlenih za 20 odstotkov! – V prvem polletju 1964 je bilo 245.822 nadur, v enakem razdobju 1965 pa le še 120.034 ali za polovico manj – Z zmanjšanjem števila zaposlenih in nadur bo letos prihranjenih 150 milijonov dinarjev

Zmanjšati nadure, število zaposlenih, sredstva za OD in režijske stroške!

V lanski jeseni in v začetku letošnjega leta so organi DS sprejeli vrsto pomembnih sklepov: **nadurno delo, ki se je bilo močno razpaslo, je treba omejiti; hkrati s tem je treba zmanjšati sredstva, porabljena za osebne dohodke za 20 odst.; število zaposlenih zmanjšati za najmanj 5 odst., ljudi, ki zapuščajo kolektiv iz kakršnihkoli vzrokov, ne nadomeščati s sprejemanjem novih, pač pa z boljšo razmestitvijo teh, ki jih že imamo, skratka: takšne sklepe bi lahko naštevali še in še.**

Ni šlo zlahka, mnogo prepričevanja je bilo potrebnega in brez števila posvetov, sestankov in razlag, preden so sklepi oživeli v praksi. Uspehi pa so že vidni: v podjetju je zdaj 333 ljudi manj, odpravili so odvečno »režijo« med upravo, stranskimi obrati in gradbišči, kar 417 **ljudi iz neproizvodnih delovnih mest pa so premestili na proizvodna! Iz uprave so odpustili 20 nepotrebnih ljudi, zgolj z notranjo razmestitvijo ljudi in s tem, da niso sprejeli nikogar na novo, pa so prihranili približno 150 milijonov din. Skladiščniki nimajo več pomočnikov, snažilk in pomožnega osebja je manj, brežiško in krško gradbišče sta se združili v eno, s tem pa se je zmanjšalo število upravnih uslužbencev, nadur je bilo v prvem polletju za polovico manj kot v enakem razdobju lani itd.**

Polovico manj delovnih ur na en m² površine?

S pravkar naštetimi pripravami in ukrepi so pri SGP PIONIR že precej časa pred reformo opravili prvo stopnjo vsega, kar morajo po lastni presoji narediti. **V letošnji jeseni in pozimi jih čaka druga stopnja: gre za ponovno znižanje režijskih stroškov in za povečanje produktivnosti z raznimi tehniškimi dosežki.**

Pričakujejo, da bo treba zaradi 10 do 20 odst. zmanjšanega obsega gradenj prihodnje leto v enaki meri znižati tudi obseg poslovanja in stroške. SGP PIONIR je postalo član GIPOSS — združenja za montažo in industrijsko gradnjo stanovanj in stanovanjskih naselij. GIPOSS nima namena uveljavljati združenj nastop gradbenih podjetij pri gradnjah, pač pa uresničevati skupne priprave na gradbiščih in tehnološko projektiranje.

Za prihodnjo pomlad že pripravljajo na Znančevih njivah gradnjo stanovanj v sistemu »liti betona«. Prednost tega načina gradnje je v cenenosti zaradi krajšega delovnega postopka. Pri klasičnem načinu gradnje je potrebnih za 1m² površine 40 do 45 delovnih ur, na ljubljanskih gradbiščih pa so »pionirjevci« v sistemu litega betona porabili do zdaj le še 32 delovnih ur za 1 m² površine. Storilnost se bo povečala še bolj, če bodo uvedli pri gradnjah stanovanjskih stavb jugomont sistem, s katerim porabijo za 1 m² površine le 20 delovnih ur. Jugomont gradnja je za približno 70 odst. cenejša od klasične, čeprav zahteva določene pogoje (večje strnjeno gradbišče, manj zahtevna stanovanja itd.)

● Po vsem tem pri SGP PI- ● ONIR reforme niso dojeli ● kot kampanjo, pač pa kot ● stalno nalogo, ki vodi k ● cenenosti, h kvaliteti in k ● večji storilnosti.

M. JAKOPEC

— Saj sem rekel, da bomo še kako potrebovali notranje rezerve!

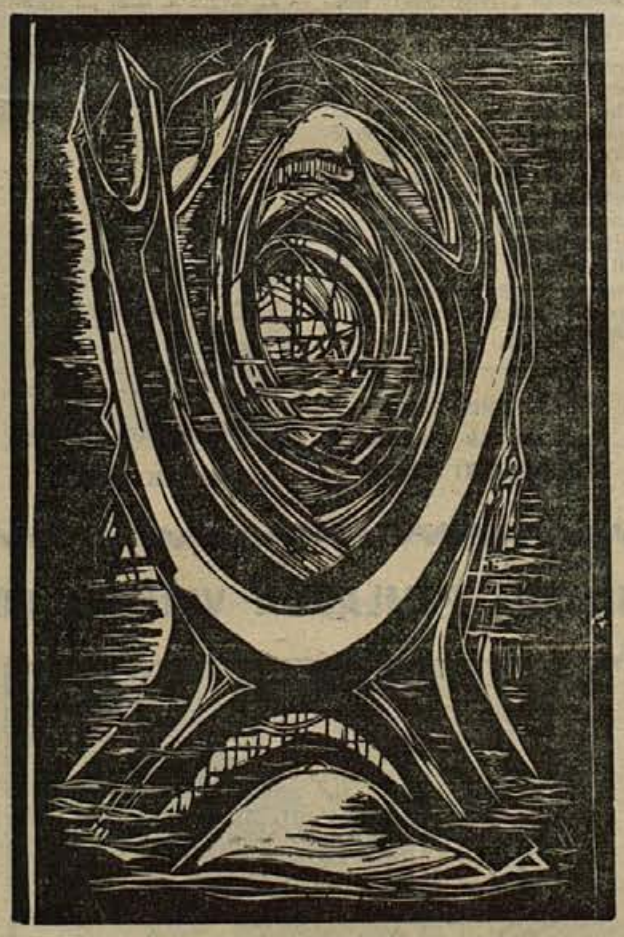

Vladimir Lamut: BRST (linorez, 1960)

Tiho srečanje

»Kot začaran si z neverjetno zagrizeno delavnostjo ustvarjal in odkrival skrivno lepoto te pokrajine in jo ohranjal v svojih podobah. Bil si poln ljubezni do te prelepe dolenjske deželice, do Novega mesta, do vse intimne, svojstvene lepote, posejane tod okrog. Tvoj opus je izredno bogat in dragocena zapuščina, posvečena Dolenjski in prav Novemu mestu, ki si mu ohranil njegovo najbolj tragično podobo iz dni, ko so ruševine še vsepovsod živo spominjale na trdo pest okupatorjev...«

Tako je Vadimiru Lamutu ob odprtem grobu govoril akademik in stanovski tovariš Božidar Jakac. Od tedaj so se napolnila tri leta in še nekaj mesecev povrhu. Prav na današnji dan, 19. avgusta, bi Lamut dopolnil 50 let svojega življenja. Srečanje z Abrahamom bi praznoval tiho in skromno, tako kot je bil umetnik in človek. In samo velikim ljudem je dano, da so skromni in tihi...

Tovarna v Jurjevici po petih letih

V dneh ko povsod praznujemo 15-letnico delavskega samoupravljanja, proslavlja v Jurjevici pri Ribnici kolektiv obrata tovarne SUKNO iz Zapuž 5-letnico obstoja. Obrat je bil ustanovljen na pobudo občinskih mož iz Ribnice in poslanca Matije Maležiča ob podpori takratnega direktorja SUKNA, ribniškega rojaka Lojzeta Andoljška. Obrat je začel poslovati 1960. leta v Jurjevici v zadružnem domu. 1962. je stekla dograjena predilnica, proizvodnja v tkalnici pa se je iz 60.000 metrov blaga v letu 1961 povzpela do leta 1964 na 132.000 metrov. Predilnica je v prvem letu proizvodnje dala 15.780 kg preje, lani pa že 123.000 kg.

Kolektiv šteje danes 75 ljudi, vseskozi pa so imeli precejšnje težave s kvalificiranimi kadri, saj je večina delavcev iz vrst okoliškega kmečkega prebivalstva. Osebni dohodki se povečujejo hkrati s storilnostjo, od lani na letos pa so porasli za 27 odst. Kolektiv se trudi, da bi dosedanje stare C stroje v predilnici zamenjali z novejšimi. In še ena težava je: zmogljivosti tkalnice in predilnice niso usklajene, saj predilnica naredi več kot tkalnica. Letos so začeli s specializacijo proizvodnje za visoko kvalitetno prejo za odeje. Gospodarske reforme so v kolektivu ne bojijo, saj do zdaj niso nikdar imeli posebnih težav.

I. SEGA

Zgorel senik v Smolenji vasi

13. avgusta popoldne je začel goreti v Smolenji vasi senik, last Mihe Beleta. Ogenj je upepelil 2.500 kg sena in 1.000 kg slame ter močno poškodoval ostrešje poslopja. Škode je za 400.000 dinarjev. Sodijo, da so ogenj zanetili vaški otroci.

KLEPET Z NAROČNIKI

„Ne po naši krivdi!"

Te dni prihajajo v upravo našega lista številne dopisnice: poleg odpovedi tudi nasveti, graja zavoljo podražitve, pa tudi kakšna huda in trda beseda je vmes. Takole nam je prejšnji teden pisal eden izmed naročnikov iz leta 1962:

»SPOŠTOVANI! — Odpovedujem vaš list na naslov: Rozman Anton, Zaboršt 7, p. Šentvid pri Stični, zaradi manjšega obsega ne po naši krivdi!.. Rozman...«

Druga dopisnica pravi takole:

«UPRAVI LISTA: sporočam vam, da odpovedujem Dolenjski list zaradi podražitve in premajhnega obsega. Kalan Marija, Sromlje 27.«

Ta nesrečni »majhni obseg«! Že junija smo sporočili vsem naročnikom, da moramo poleti (zaradi pomanjkanja denarja in varčevanja s papirjem), ko ljudje povsod manj bero, prihraniti toliko, **da bomo na jesen spet izdajali naš tednik na 16 in 24 straneh.** Nekateri so to pozabili in sodijo, da jih hočemo z manjšim obsegom tednika ogoljufati. Pa ni tako: vsako poletje smo tiskali tanjši Dolenjski list; na kmetih so nam s tem v zvezi povsod pravili takole: »Zdaj ni časa za branje, delo se nam ponuja na vsakem koraku od zore do trdega mraka! Raje nam tiskajte kakšno lepo povest in čimveč novic v jeseni in pozimi!« Tako tudi delamo. Skupaj s tov. Rozmanom iz Stične pa moramo vzdihniti tudi mi: »Ne po naši krivdi!«

24.000 naročnikov: velika družina

Že večkrat smo zadnje čase omenili visoko naklado pokrajinskega časnika Dolenjske. Če povemo danes še enkrat, da je domači pokrajinski tednik tudi stvar kulture in omike naših krajev, da je prepotreben obveščevalec in kronist, da si brez njega težko predstavljamo dobro sodelovanje občanov v našem družbenem samoupravljanju — storimo to le zategadelj, da bi vsak vendarle še premislil, prej ko se bo odpovedal časniku. Kdor pa namerava naš list odpovedati, naj nam to sporoči takoj, da ne bomo imeli s pošiljanjem še več stroškov. Prav zato smo hvaležni vsem tistim naročnikom, ki bodo naredili tako kot **Janez Volčanšek iz Gor. Lenarta 7 pri Brežicah,** ki nam je v petek poslal dopisnico s tole vsebino:

»Tovariš urednik, težko mi je, ko sem se moral odpovedati našemu listu, ki sem ga vselej z veseljem prebiral. Upam, da bodo še ugodnejši pogoji, ko bom spet lahko vaš naročnik, za sedaj pa vaš list odpovedujem. Tovariški pozdrav...«

Verjemite, da nam je ob vsakem naročniku, ki naš medobčinski glasnik SZDL te dni odpove, zares hudo — saj se ob vsakem spominjamo jesenskih in zimskih akcij, ko smo skupaj z organizacijami SZDL pa s številnimi uslužbenci naših pošt, društev, šol, mladine in raznih organizacij iz leta v leto tako razveseljivo razširjali naše domače pokrajinsko glasilo. Iz drobnega lističa pred 15 leti se je razvil Dolenjski list v postavnega fanta, ki ga prejema zdaj še vedno okoli 24.000 ljudi, bere pa prav gotovo precej več kot 100.000 bralcev doma in na tujem. Upamo in želimo, da bi se finančne razmere tudi tov. Volčanšku (in vsem drugim, ki so že ali nameravajo te dni naš list odpovedati) kmalu izboljšale in da bo utegnil pogrešati v domačem proračunu tudi izdatek za naročnino lista.

»Toliko bomo vedno imeli...«

Uprava našega lista v Novem mestu ima te dni veliko obiskov. Ljudje hodijo plačevat zaostalo naročnino, nekateri list odpovedo, drugi se jezijo na nas, tretji spet preudarno povedo: »Saj je bil list vse do zdaj res poceni...«. **Darinka Mencin z Zagrebške ulice B II-4 iz Novega mesta** je v soboto dejala, potem ko je plačala razliko povečane naročnine: **»Toliko denarja bomo vedno imeli, da bomo lahko plačali Dolenjski list. Verjetno ga bodo bogati odpovedali, revež pa ga bo plačal...«** Res, mnogo resnice je v njenih besedah...

Več ko nas bo zbranih krog domačega lista, cenejši bo, manj bo terjal stroškov za vsako številko! Tega ne izpustimo z oči, ko bomo te dni vsak zase in vsi skupno reševali gospodarsko reformo! Nekaj branja pa pri hiši mora biti — to vidimo najbolje po teh, ki so se ob vsaki dosedanji podražitvi ujezili in naš tednik odpovedali, že čez nekaj tednov ali mesecev pa je večina od njih spet prišla nazaj v vrste rednih bralcev Dolenjskega lista...

Vse naročnike, bralce in sodelavce lepo pozdravlja

DOLENJSKI LIST

PISMA UREDNIŠTVU

Dolenjski list nam je potreben!

Tovariš urednik!

Ob branju sestavka »Ostanimo zvesti Dolenjskemu listu« sem se namenil napisati nekaj misli.

Prav gotovo Dolenjci — saj nas ni tako malo — nujno potrebujemo tednik, ki nas obvešča o vsem, kar nas zanima. In prav v Dolenjskem listu, ki je kar dobro urejen, izvemo vse »po domačem«. Zato ga naši ljudje radi naročajo in si ga izposojajo ter si novice tudi ustno pripovedujejo zvečer pod vaško lipo.

Dostikrat slišim, kako o člankih domačega dopisnika pravijo: »Dobro je napisal«, »Res je tako«, »Pa še to bi morali povedati« itd. Kaže, da jim je Dolenjski list všeč in potreben.

Na vasi, v trgih in mestih po Dolenjski je še dosti problemov, o katerih ljudje ne govorijo javno, najsi bo to zaradi ljubega miru ali pa zamere. Namesto pogovorov med štirimi očmi ali šušljanja po vogalih naj ima vsaka vas svojega dopisnika. Za to ni potrebno nobenih umetnij: napiše naj tako kot misli ali sliši, pa bodo v uredništvu že poskrbeli, da bodo besede prav postavljene. Na ta način bo naš tednik vedno poln novic iz vseh delov Dolenjske.

Dolžnost občin pa je, da redno plačujejo obveznosti in podpirajo naš list. Bralce seveda gotovo zanimajo občine, ki ne izpolnjujejo obveznosti, ki so jih potrdili izvoljeni zastopniki. — V celoti se strinjam s tem, kar sta o tem vprašanju pred 14 dnevi napisala tovariša Jože Martinčič iz Francije in Karel Oražem iz Vinic pri Sodražici.

Vlad. Prezelj
Dule, p. Ortnek

OPOMBA uprave lista in uredništva: občinske skupščine (razen občin Krško in Metlika) dolgujejo upravi lista več milijonov din zapadlih pogodbenih obveznosti do 15. 7. 1965, občina Ribnica pa za letos ni podpisala pogodbe o sofinanciranju lista. Na tak način nam predstavniki občin, skupščin vežejo roke in hromijo delo pri našem rednem izdajanju pokrajinskega glasila SZDL. Delovne organizacije nam dolgujejo danes nad 4 milijone din za objavljene oglase, razpise itd. Terjamo — a zaman!

UPRAVA LISTA

CELULOZAR — slovenski prvak

V Krškem je bilo 13. in 14. avgusta nadaljevanje slovenskega prvenstva v waterpolu, ki pa se ga ni udeležila ekipa celjskega Neptuna, ki je bila po prvem delu zadnja.

Celulozar je najprej premagal Ljubljano 4:1 z goli Lilega, Humarja, Švaba in Jesenška. Trefali je sodil dobro, domači pa so bili vseskozi v premoči.

Tekma med favoriziranim Koprom in Ljubljano se je nepričakovano končala neodločeno 4:4. Hribar ni sodil dobro.

V odločilni tekmi je nato Celulozar premagal Koper 5:4. Gole za domače sta dosegla Sule (3) in Kužnik (2). Domači so bili boljši in bi lahko zmagali z višjim rezultatom, če ne bi nekajkrat zadeli vratnice. Trefalt je tudi tokrat sodil dobro.

Po prvenstvu so bili domači svečano proglašeni za slovenskega prvaka. Kapetan Sulc je iz rok delegata PZS dobil lep pokal, vsi igralci pa medalje.

P. JESENSEK

PRVENSTVO POSAMEZNIKOV V BALINANJU

V nedeljo je bilo v Krškem prvenstvo balinarjev posameznikov za naslov prvaka Dolenjske. Tekmovanja se je udeležilo 8 tekmovalcev iz Novega mesta, Trebnjega in Krškega, ki so se plasirali z občinskih prvenstev.

V predtekmovanju je v prvi skupini zmagal Hren pred Gelbom in Avscem, v drugi pa Šušteričem pred Mrazom, Šturmom in Vento. V finalnem delu tekmovanja so bili doseženi naslednji rezultati najboljše četverice: Hren : Mraz 15:7, Šušteršič : Gelb 15:9, Mraz : Gelb 15:5, Šušteršič : Hren 15:9 in Hren : Mraz 15:12. Vrstni red: 1. Šušteršič (Celulozar), 2. Hren (Pionir), 3. Mraz (Železničar), 4. Gelb (Celulozar). Prva dva tekmovalca sta se uvrstila na republiško prvenstvo, ki bo 29. avgusta 1965 v Postojni.

(en)

Cerar v Kočevju!

■ Gimnastična zveza bo skupaj z domačim Partizanom organizirala v Kočevju 12. septembra propagandni nastop naših najboljših telovadcev. To bo prvi nastop Cerarja, Brodnika, Škrota in Vidovliča v Kočevju, hkrati pa bo ta petorica imela svoj zaključni nastop pred odhodom k vojakom — konec septembra! Nastopile bodo tudi najboljše telovadke, v Kočevju pa se že pripravljajo za ta nastop.

■ Kočevski nogometaši so pretekli nedeljo gostovali v Delnicah, kjer jih je premagal domači Goranin z 1:0. Domači so imeli v moštvu nekaj mladih igralcev, gostom pa se je poznalo, da niso trenirali. Tekma je bila živahna in borbena, rezultat pa bi bil lahko tudi obraten.

A. Arko

Penko še vedno odličen

Na slovenskem šahovskem prvenstvu so doslej odigrali že dvanajst kol. Tri kola pred koncem je v vodstvu mednarodni mojster Puc z 8 točkami in eno prekinjeno partijo, vendar še ni bil prost. Kržišnik ima pol točke manj in eno prekinjeno partijo, tretji je s 7,5 točkami na tretjem mestu, Penko pa s 7 na četrtem. Po prvih izračunih mu manjka za osvojitev naslova mojstrskega kandidata še točka ali točka in pol, prav tako pa si je tudi že skoraj zagotovil pravico do igranja na polfinalnem prvenstvu. To bi bil brez dvoma njegov največji šahovski uspeh. Penko je do zdaj petkrat zmagal, štirikrat remiral in je dvakrat izgubil, do konca pa ima še težke nasprotnike, saj igra tudi še s Kržišnikom in Planincem.

Začetek druge zvezne plavalne lige

V Krškem se je v ponedeljek popoldne začel prvi del drugoe zvezne lige — zahod. Ob zaključku našega lista imamo v torek opoldne na voljo rezultate prvega dne. 1500 m prosto moški: Švab 21.14,0, Bizjak 21.28,0 (oba Celulozar). 400 m prosto: Švab 5.04,9, Kostanjšek (Rudar) 5.09,1. 200 m hrbtno: Jesenšek 2.39,2, Lileg 2.49,2 (oba Celulozar). 200 m metuljček: Babkovič (Odred) 2.51,0, 3 Lileg (Celulozar) 2.57,5. Štafeta 4 x 200 m prosto: Celulozar (Švab, Humar, Bizjak, Jesenšek) 9.55,9. Ženske — 100 m prosto: Vodišek (Rudar) 1.13,0, 7. Nunčič (Celulozar) 1.30,9. 200 m prsno: Petrič (Rudar) 3.22,8, Drugovič (Celulozar) 3.24,1. 4 x 100 m mešano: Rudar 5.52,6, 4. Celulozar 6.52,8.

Po prvem dnevu je vodil Rudar iz Trbovelj z 9831 točkami pred Odredom iz Kikinda (8773), Celulozarjem (8589) in Proleterjem iz Zrenjanina (7887). Pred okrog 250 gledalci je bil postavljen tudi nov slovenski pionirski rekord: Kostanjšek (Rudar) je plaval 200 m metuljček v času 2.55,4.

P. JESENSEK

Krško : Brežice 1:3

V prijateljskem srečanju so v živahni in dinamični igri Brežičani premagali nogometaše Krškega na njihovem igrišču s 3:1. Istemu iz Krškega je sodil dobro. Za Brežice so bili uspešni Lokar, Zupančič in Engel, za domače pa Nikolič.

O-vič

Eden od celjskih trojčkov umrl

Pretekli petek je v celjski porodnišnici rodila Helena Belej iz Brstnika pri Laškem trojčke: tehtalj so 2100, 1510 in 1900 gramov. Porod je potekel brez komplikacij; vsi trije otroci so bili rojeni v 10 minutah. Najslabši med njimi, ki je tehtal komaj 1510 gramov, je v soboto popoldne umrl. — Zakonca Belej sta stara 37 let in imata že 8-letnega Janezka in 5-letnega Andrejčka, nekoč pa sta že dobila dvojčke, vendar sta otroka zaradi nedonošenosti umrla. Verjetno tudi sedanji trojčki niso bili povsem donošenj in so se po mnenju zdravnikov rodili nekaj tednov prezgodaj.

Razširjajte domači pokrajinski tednik DOLENJSKI LIST!

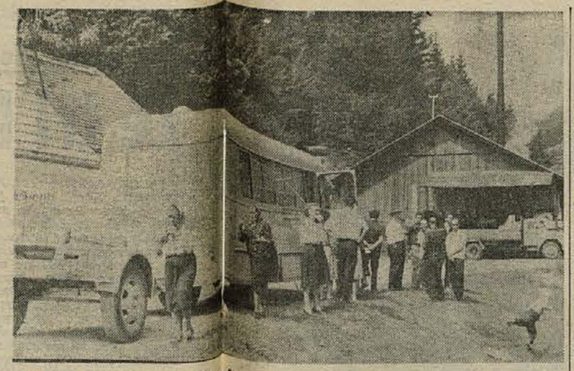

Fluorografiranje v novomeški občini

Institut za tuberkulozo z Golnika je te dni po naročilu novomeškega občinskega sklada za zdravstveno zaščito slika vseh prebivalcev, starejših od 24 let. Na terenu sta dve skupini, ki bosta do 24. avgusta opravili veliko delo: slikali bodo pljuča večkot 20.000 ljudi v 74 bazah. Skupina B, ki smo jo srečali pri delu v Soteski (na sliki), je z udeležbo zadovoljna: prišlo je 98 odstotkov ljudi, ostali pa so po večini opravičeno odsotni

KAKO PREŽIVLJA DOPUST...

NATAKAR

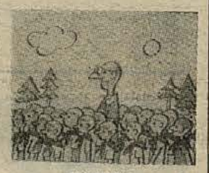

UČITELJ

GINEKOLOG

Zlata jama ob bazenu

Ko sem po škripanju vzmeti in zibanju na vegastem ležišču ustavil avtomobil, se je primajal možak. Bil je bo vinjen, veličastno je zamahnil z roko, mi ponudil in izblebetal: »Pred vami je čudo 20. veka, 100 dinarjev, prosim!« Molče sem plačal parkiranje, čeprav... Vhodu k bazenu sem odštel po 250 din za vsakega izmed družine ali vsega 1000 din vstopnine. Bilježerka mi je zagotovila, da nimajo strahu, da bi kopalcev zaradi visoke vstopnine zmanjkalo...

Za 2 steklenici piva sem odštel 440 din (spili smo ga pred garderobami, brez kozarcev, ker se nisem hotel drenjati zanje, dobremu tisoču kopalcev pa so na vsega 4 mize in kakšnih 30 stolov...) Pri točajki sem vedel, da je kokta po 100 din, črna kava pa po 70 din — vse »na stoje«. V bazenu je bilo vode za 5 cm pod izplakovalnim robom, tako pa pretoka vode v bazenu ni bilo, kljub množici kopalcev v njem.

Bil sem presenečen, ko mi je v gostišču zdravilišča, kjer sem odšel medtem ko se je družina kopala, prijazna natakarica za belo pogrnjeno mizo postregla s kokto in da in povedala, da so v gostišču enake cene kot v bazenu. Ko sem se vrnil po družino, sem mimogrede opazil 5. točko pravilnika o upravljanju bazena, ki pravi, da mora biti dotok tople in hladne vode, kadar so v bazenu kopalci, uravnan tako, da se voda pretaka. Že ob vhodu k bazenu sem ugotovil, da v resnici ni tako...

Odprti bazen v Čatežkih Toplicah sem zapuščal (v petek, 8. avgusta) ogorčen in odločen, da me tja ne bo več. Cene, ki veljajo tam, niso uravnane po zakonih pošte in povpraševanja, prej po zakonih džungle... S kakšno pravico prodajajo pijače pri bazenu brez vsake posebne po enakih cenah kot v gostišču, kjer si dostojno postrežen? S kakšno pravico pobirajo pristojbino za parkiranje na neurejenem parkirišču? S kakšno pravico zaračunavajo ob nedeljah 250 din vstopnine, pa v bazenu ni dovolj vode? Ta vprašanja so mi rojila po glavi, ko sem odhajal. Kot je videti, se nekomu pri bazenu odpira zlata jama, toda vanjo se steka papirnat zaslužek, ki ni opleten z delom in napori in je prav zato samo papirnat in brez zveze z gospodarsko reformo!

MILOŠ JAKOPEC

NESREČE

Spaček ni zvozil ovinka

Na drugorazredni cesti Črnomelj—Vinica se je 10. avgusta popoldne pri Kvasici prevrnil spaček, ki ga je vozil Zvonko Stepanović. Na ovinku gramozne ceste je vozilo najprej zaneslo v levo, potem v desno, kjer je obtičalo na desnem boku. Škodo cenijo na 250.000 dinarjev.

Kolesar v neprevidnega pešca

Na cesti v Gradcu je ključavničarski vajenec Martin Marajn 10. avgusta po 14. uri s kolesom podrl cestnega delavca Franca Benkšeta, ki je neprevidno prečkal cesto. Pešec Benkše se je lažje poškodoval.

Mopedist v mopedista

Na cestišču cest v Žabji vasi sta se 12. avgusta zvečer zaletela in padla mopedista Jože Gazvoda iz Štopič in Jože Jančar iz Zapuž pri Šentjerneju. Gazvoda, ki je pripeljal s stranske ceste, ni zmanjšal hitrosti. Pri nesreči je bil Gazvoda težje, Jančar pa lažje poškodovan.

Puch treščil v opel-caravan

13. avgusta zjutraj je le motorist Anton Pezdirc na cesti pri Grčiu blizu Crnomlja zaletel v osebni avto opel-caravan, ka ga je vozil Industav Mikšić iz Karlovca. Pezdirc se je na puchu pripeljal po levi in v nepreglednem ovinku ni opazil osebnega avtomobila, ki je prihajal nasproti. Motorist se je lažje ranil, škoda pa je za 60.000 dinarjev.

Pri odcepu pod cesto

Na odcepu avtomobilske ceste pri Dobruški vasi se je 14. avgusta prevrnil z osebnim avtomobilom Josip Bajč, ki se je pripeljal iz Zagreba. Bajč je iz nepojasnjena vzroka zapeljal s ceste. Popravilo avtomobila bo veljalo najmanj 400.000 dinarjev.

Mercedes podrl otroka

Na prvorazredni cesti pri Cerovcu je 14. avgusta popoldne Milan Osolnik iz Novega mesta z osebnim avtomobilom (mercedes) podrl Jožeta Lončarja, 8, iz Novega mesta, ki je pritekel na cesto. To se je zgodilo tako naglo, da avtomobilist ni mogel preprečiti nesreče. Otroka je odbilo v jarek, kjer je huje poškodovan obležal v nezavesti.

Z veselice na bolniško postelja

18-letni Alojz Predalič je 15. avgusta na veselici v Šemiču malce preveč pogledal v kozarec, kar ga je drago stalo. Ko se je z izposojenim motorjem brez izpita peljal proti železniški postaji, je treščil v ograjo, se močno potolkel in se kmalu nato znašel na bolniški postelji.

Motorist v konja, potniki na tla

Na tretjerazredni cesti Brezovica—Radovica v metliški občini se je 15. avgusta 26-letni Martin Bajuk, ki je hitro vozil po levi, z motorjem zaletel v konja, ki je naprotl vlekel voz s potniki. Motorist in konj sta padla, prav tako pa so popadali z voza potniki.

Utopljeni invalid

14. avgusta je Krka naplavila pri Zameškem truplo Jožeta Bajca, 59-letnega invalida brez noge iz Povšja v krški občini. Okolišane kažejo, da si je Bajc sam vzel življenje.

Ogenj v Žlebnikih

12. avgusta ob 16.30 so gorela gospodarska poslopja Janeza Simčiča iz Žlebnikov pri Metliki. Ogenj je uničil ostrešje hleva, svinjakov in lope, v kateri je zgorelo tudi okoli 2.000 kg slame. Domnevajo, da sta ogenj zanetila domač in sosedov otrok.

S cestnega pleso v zapor

10. avgusta so v Novem mestu pripri 7 Ciganov, ki so pokazali najbolj vroče kri v splošnem pretepu na Cesti komandanta Staneta pri Študijski knjižnici Mirana Jarca. Suvanja in prerivanja se je tedaj udeležilo več deset Ciganov, moških in žensk, ki so poprej popivali. Glavno prizorišče pretepa je bila sredina ceste, cesta pa je bila za nekaj časa celo zaprta za promet. S kršitelj javnega reda in miru bo imel opravka še sodnik za prekrške.

Upravni odbor
KMETIJSKE ZADRUGE BREŽICE
razpisuje
za šolsko leto 1965/66

ŠTIPENDIJE na naslednjih šolah:
2 štipendiji na dvoletni vrtnarski šoli v Medlogu pri Celju
1 štipendijo za dvoletno sadjarsko šolo v Svečini.

Predložiti je treba:
1. prošnjo,
2. šolsko spričevalo o dokončani osemletki,
3. izjavo, da ne dobiva štipendije.

SMEH STOLETIJ

Skladatelj in pianist Chopin je bil povabljen k vplivni dami na obed. Med kosilom so ga gostitelji spraševali vse mogoče stvari, tako da se ubogi umetnik niti najedel ni do sitega. Po obedu ga je gostiteljica prosila, naj jim kaj zaigra na klavir. Chopin ji ni mogel odreči, sedel je h klavirju in odigral kratko polko. Ko je vstal, ga je dama vprašala:

»Ali nas hočete nasititi s tem kratkim delcem?«

Chopin je dejal:

»Da, gospa! Tudi jaz nisem veliko jedel!«

*

Ko je Paderewski, poljski pianist in poznejši prvi predsednik republike, potoval skozi Švico, ga je lastnik neke restavracije nepričakovano vprašal:

»Rekli so mi, da igrate na klavir?«

»Res je.«

»Torej vam predlagam dober posel,« je podjetno nadaljeval restavrater, »pianist, ki mi navadno igra, je zbolel. Če bi ga hoteli nadomestiti, bi vam bil hvaležen in rad bi vam plačal celo nekaj več kot navaden honorar.«

Pederewski se je opravičil in dejal, da ne zna igrati tanga ali foxtrota, kot bi on rad. Lastnik restavracije je jezen odšel in slabe volje godrnjal:

»Ko bi vsaj ne bilj tako važni, ti pianisti!«

*

V družbi s starim prijateljem sta obnavljala spomine. Paderewski je nekoliko porogljivo dejal:

»Petnajst let sem potreboval, preden sem prišel do prepričanja, da nimam daru za glasbo.«

»In kaj si storil nato?« ga je znanec vprašal.

»Nič. Bilo je že prepozno; medtem sem postal slaven.«

G. SIMENON

Maigret se boji

8

— Tu sem po naključju.

— Temu se pravi priti kot nalašč, kaj?

Tudi on se je posmehoval.

— Ravno sem s svojim vozom patruljiral po mestu, zato je trajalo nekaj časa, preden so me obvestili. Kdo je to?

Policijski komisar Féron mu je pojasnil:

— Neki Gobillard, možak, ki je enkrat ali dvakrat na teden obšel Fontenay in pobiral zajčje kože. Odkupoval je tudi volovske in ovčje kože v mestni klavnici. Imel je dvokolnico in starega konja in je stanoval v kočici zunaj mesta. Kadar je bil pri sebi, je zmerom pri mostu lovil ribe, pri tem pa je uporabljal najbolj ostudno vabo, mozeg, kokošja creva, strjeno kri...

Chabiron je bil gotovo ribič.

— Ali je kaj ujel?

— On je skoraj edini, ki je kaj ujel. Zvečer je hodil od bistrója do bistrója in povsod spil polič črnega, dokler ga ni imel dovolj.

— Ni nikoli narečil nič hudega?

— Nikoli.

— Je bil poročen?

— Živel je sam s konjem in celim tropom mačk.

Chabrion se je obrnil k Maigretu:

— Kaj mislite o tem, načelnik?

— Ne mislim nič.

— Trije v enem tednu za takle kraj ni kar tako.

— Kaj bomo z njim? — je Féron vprašal sodnika.

— Mislim, da ne bo potrebno počakati na tožilca. Ga ni doma?

— Ne njegova žena ga poskuša najti telefonu.

— Mislim, da truplo lahko odpeljete v mrtvašnico.

— Obrnil se je k doktorju Vernouxu.

— Niste videli nič drugega, nič slišali?

— Nič. Šel sem hitro, z rokami v žepih. Skoraj sem se spotaknil obenj.

— Je vaš oče doma?

— Nocoj se je vrnil iz Niorta; večerjal je, ko sem odhajal z doma.

Kolikor je Maigret lahko razumel, je bil to sin Vernoux de Courçona, s katerim se je pripeljal v lokalnem vlaku.

— Lahko ga kar odnesete. Časnikar ni izpustil Maigreta.

— Ali se boste zdaj ukvarjali s to zadevo?

— Nikakor ne.

— Niti ne zasebno?

— Ne.

— Niste nič radovedni?

— Nisem.

— Vi tudi verjamete v hudodelstvo norcev?

Chabot in doktor Vernoux, ki sta to slišala, sta se spogledala, spet s tistim izrazom, kot da pripadata enemu in istemu krogu, kot da se poznata tako dobro, da ni več treba besed.

To je bilo naravno. Tako je povsod. Vseeno pa je Maigret redkokdaj imel tako močan vtis, da ima opraviti z zakajčeno družbo. V mestecu, kakršno je bilo tole, je seveda maloštevilna gospoda, ki se, ker je to neogibno, srečuje po večkrat na dan, če ne drugod vsaj na ulici.

Potem so drugi, na primer tisti, ki so stalj zbrani malo stran in niso bilj videti zadovoljni.

Ne da bi ga komisar povprašal, mu je inšpektor Chabiron pojasnil:

— Sem sva prišla dva. Levras, ki me je spremljal, je davi moral oditi, ker njegova žena vsak nip pričakuje otroka. Jaz delam, kar je morem. Zadeve sem se lotil hkrati z vseh strani. Ampak kolikor gre za to da bi kaj zvedeli od tehle...

Z brado mu je pokazal na prvo grudo, na gospodo. Očitno je bil naklonjen drugim.

— Tudi policijski komisar si prizadeva storiti, kar je le mogoče. Ima pa samo štiri policiste. Delali so ves dan. Koliko jih imate zdajle na patruljiranju po mestu, Féron?

— Tri.

Kot v potrditev njegovih besed se je ob robu pločnika ustavil kolesar v uniformi in si z ramen otresel deževnico.

— Nič?

— Legitimiral sem kakih šest oseb, ki sem jih srečal. Dal vam bom seznam. Vse so imele upravičen razlog za to, da so bile zdoma.

— Greš še za trenutek k meni? — je Chabot vprašal Maigreta.

Maigret se je obotavljal. Potem je privolil, ker si je želel popiti kaj toplega, da bi se ogrel, in ker je menil, da v hotelu ne bo mogoče nič več dobiti.

— Jaz imam isto pot kot vidva, — se je oglasil doktor Vernoux. — Razen če vaju ne motim?

— Sploh ne.

Tokrat jim je veter pihal v hrbet in lahko so govorili. Rešilni avto z Gobillardovim truplom je že odpeljal in njegove rdeče lučke je bilo videti v smeri proti Viétovem trgu.

— Saj vaju še nisem predstavil. Vernoux je sin Huberta Vernouxa, ki si ga srečal na vlaku. Diplomiral je na medicini, vendar ne praktičira in ga predvsem zanima raziskovanje.

— Raziskovanje!... je nejasno ugovarjal zdravnik.

— Dve leti je bil asistent v Bolnišnici svete Ane, navdušuje se za psihiatrijo in dvakrat ali trikrat na teden hodi v blaznico v Niortu.

— Ni vam več treba priti, zobe imate dobre!

roko na srce...!

... Če se v vašem kraju zgodi kaj zanimivega, poroča o tem najbolje –

DOLENJSKI LIST

Na parcelj Kmetijske šole v Srebrničah, ki so jo začeli obirati v petek, se že »vidi skozi kole«. Tone Hrovat, dipl. inž. agronomije, ki nadzira sprejem hmelja, pravi: »Pridelek je bolj redek zaradi toče, so pa zato kobuljice večje in tudi rjavih ni veliko...«

VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★

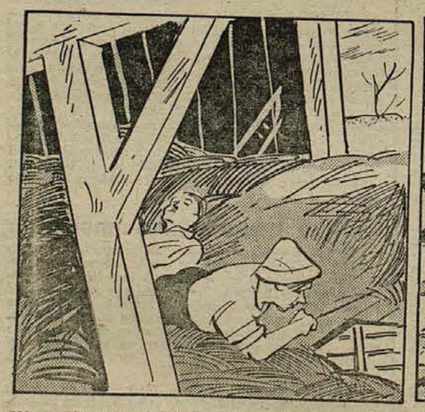

129. — Bilo je proti večeru, ko je Rudi utonil v trden spanec brez sanj. Spal je vso noč in ko ga je Noč prebudil, je bil že svetel dan. »Zlezi ija k odprtini,« mu je dejal, »in če vidiš kaj posebnega, me takoj prebudi!« Rudi je storil, kot mu je naročil Noč, ki se je zalezel v seno in v hipu zaspal kot ubit. Zlezel je k odprtini in opazoval Nemce, ki so čepeli pod kozolcem, kot da so prilepljeni.

130. — Rudi je ves dan čepel pri odprtini negiben kot spomenik. Okrog poldneva so Nemci odpeljali konje, toda oprema je ostala pod kozolcem in stražar je še vedno ostal na svojem mestu. Rudi je hotel zbuditi kurirja, pa se je premislil. Proti večeru so se Nemci vrnili in spet privezali konje pod kozolec. Nastlali so jim slamo, sebi pa v senu pripravili ležišča, povečerjali in počasi polegli.

131. — Rudi se je prestrašeno obrnil. »Kako je?« je za njegovim hrbtom šepnil Noč. »Nastlali so konjem in se pripravljajo k počitku,« je odgovoril Rudi. »Kaj, če bi ponoči poskusila priti s kozolca?« — »Si znorel?« je šepnil Noč. »Dokler se ne spravijo proč, sva ujeta tu gori. Pojdi spat, stražil bom jaz.« — »Ne da se mi,« je odvrnil Rudi. Čez čas pa je le zlezel v svojo luknjo in zaspal.

132. — Naglo je Rudi odprl oči. Nad njim je čepel Noč in mu držal roko na ustih. Zunaj se je danilo. Rudi se je rahlo zganil in prijel za roko, ki mu je ležala na obrazu. Noč ga je pogledal, potegnil roko proč in si del prst na usta. Nedaleč od njiju je Rudi slišal šumenje sena in glasno govorico. Šele sedaj je opazil, da je Noč njun kot od vseh strani zadelal z visokimi kupi mrve.

»KOČEVSKI TISK«: mlad, a prizadeven!

Kolektiv Časopisno založniškega podjetja Kočevski tisk v Kočevju je razmeroma mlad, saj je povprečna starost zaposlenih okrog 25 let. Z veliko prizadevnostjo vseh uslužbencev pa nekdanja tiskarna Urška iz leta v leto lepo napreduje, izboljšujejo strojno opremo in razširja dejavnost.

Še pred leti je bil osnoven problem kolektiva pomanjkanje strokovnih delavcev, ki so v Kočevju zdržali le malo časa. Nato so se odločili, da bodo potrebne strokovnjake vzgojili sami in po petih letih intenzivnega izobraževanja (za kar porabijo 6 odstotkov od bruto osebnih dohodkov) se že kažejo prvi pomembnejši uspehi. V tem času se je obseg proizvodnje potrojil in še narašča, skladno s tem pa so naraščali tudi osebni dohodki. Povprečni osebni dohodki v tiskarni so zdaj že nekaj nad 70.000 dinarjev in so drugi v občini.

O gospodarski reformi so se že pogovarjali v samoupravnih organih podjetja in med drugim sklenili, da cen storitev ne bodo zviševali, razen tam, kjer bodo uporabljali podražen tiskarski material. Tudi osebnih dohodkov ne bodo zviševali administrativno, saj so le-ti odvisni od proizvodnje, ustvarjeni dohodek pa delijo 20 odstotkov na sklade in 80 odstotkov za OD. Po drugi strani pa jih je reforma deloma prizadela, saj je naročil precej manj. V prihodnje bodo morali v skladu z večjim obsegom proizvodnje in s povečanimi kapacitetami okrepiti komercialno službo in se močneje uveljaviti tudi izven domačega območja.

Nedvomno imajo tudi v Kočevskem tisku dokajšnje notranje rezerve, ki jih skušajo čim bolj izrabiti z uvedbo večizmenskega dela in zmanjšanjem nadur, s čimer bodo stroji bolj izkoriščeni.

—VEC

20 stanovanjskih zadružnikov

Letos se je v stanovanjsko zadrugo vključilo 20 graditeljev, zadruga pa je od stanovanjskega sklada dobila 40 milijonov dolgoročnega posojila — vsak graditelj po 2 milijona. Pravijo, da bodo nekatera stanovanja vseljiva že letos, ostala pa prihodnje leto, ko se bodo zadrugi priključili spet novi interesenti. Večinoma so se zadružniki odločili za montažno gradnjo, pri čemer jim pomaga podjetje Edilit iz Ljubljane. Stanovanja, zgrajena na ta način, bodo vredna predvidoma okrog 6 milijonov dinarjev, dejanski stroški pa bodo seveda zaradi deleža zadružnikov v prostovoljnem delu veliko manjši.

Pred dobrim mesecem je buldožer razril zemljo ob Ljubljanski cesti nasproti kolodvora v Kočevju, zdaj pa so že vidni prvi temelji ali že zidovje bodočih stanovanj.

Prostor med Ljubljansko in Kolodvorsko ulico je bil določen za zadružno gradnjo stanovanj; po treh letih, ko naj bi bilo to področje pozidano in komunalno urejeno, pa bo tu 70 stanovanj v vrstnih hišah, dvojčkov in četverčkih.

KOČEVSKE NOVICE

Drobiž iz Osilnice

ŠPORTNO ŽIVLJENJE se je le počasi razživelo, ker se je poznalo, da so bili nekateri dijaki in študentje izven doma. Mladina je zdaj dobila klubski prostor, ki pa je na žalost premajhen za igranje namiznega tenisa. V zadnjem času je Kolpa odigrala dve nogometni tekmi z ekipo Plešc. Prvo je izgubila 5:7, drugo pa dobila 6:3.

VEČ PROMETNIH NESREČ je bilo v zadnjem času na tem področju. Nekateri znaki niso pravilno postavljeni, nekaj pa jih manjka. Tudi znak za naselje pred Osilnico je komaj opazen za pešca, kaj šele za motoriziranega voznika.

KGP KOČEVJE JE ODPRLO V OSILNICI MESARIJO. Osilničani so zdaj preskrbljeni tudi z mesom. Vsak prvi ponedeljek v mesecu je odkup živine, vendar pa kmetje godrnjajo nad odkupno ceno, ki ne doseže niti polovico prodajne!

FILMSKE PREDSTAVE NI BILO že več kot mesec dni! PD iz Osilnice raje plačujejo poštnino za vračanje filmov, kot pa da bi popravilo kinoprojektor. Prav bi bilo tudi, da bi naslove filmov prevedli v slovenščino!

ODKAR JE V FARI DR. NIKOLIĆ, se je občutno izboljšala zdravstvena služba v Osilnici, saj prihaja zdravnik zdaj kar štirikrat na teden. Ambulantni prostori so preurejeni. Osilnica pa je dobila tudi novo babiško sestro.

OSILNICA LEŽI V KOČEVSKI OBČINI, vendar je njena pošta odvisna od pošte v sosednji republiki. Direktne telefonske zveze s Kočevjem nima, ampak je prepuščena Brodu na Kolpi. Pošta iz Osilnice, ki gre v Kočevje, potuje preko Delnic, Zagreba in Ljubljane! Hrvaške časopise dobijo že zjutraj, slovenske pa šele zvečer ali celo naslednji dan!

J. OŽURA

Drobne iz Kočevja

■ ČISTOČA MESTNIH ULIC je v zadnjem času močno popustila. Tako ne trpi le podoba mesta, ampak tudi njegova higiena. Predvsem je neprijeten pogled na velikanske madeže pred gostinskimi obrati. Če so poskrbeli za to, da se je gost prekomerno napil, naj še odstranijo madeže! Tudi hišni sveti bi morali bolj skrbeti za snago.

■ OTROŠKO IGRIŠČE ŠE ni urejeno, čeprav je zlasti zdaj, ko v »Gaju« gradijo novo šolo, nujno potrebno. Sprehajališče je namreč močno utesnjeno, pa še tam se brezobzirno vozijo kolesarji in mopedisti in dokazujejo, da v Kočevju nimajo moči, da bi jih ukrotili.

■ V PONEDELJEK SO NEKATERE prehrambene artikle prodajali po novih, nižjih cenah, pa tudi gostinci so znižali svoje cene. Teh sprememb je bilo v zadnjem mesecu v Kočevju le preveč, nič pa ni slišati, da bi proti tistim, ki so jih neupravičeno dvigali, kaj ukrenili. Kaže, da so nekatere cene premalo pretehtali. V tem nejasnem vrtincu dviganja cen je imel gotovo največ škode potrošnik.

■ V LOKALIH LJUDSKE PREHRANE je po podražitvi precej manj obiskovalcev kot pred njo. Veliko jih je opustilo dopoldanske malice, dosti pa jih je začelo kuhati doma. Zanimivo pa je, da gredo alkoholne pijače kljub dvigu cen prav tako v promet. Žalosten je pogled na vinjene ljudi: ti so pretežno mladi, opaziti pa jih je že tudi podnevi.

—ko

Priprave na 42 ur v kočevski občini

V kočevski občini je 25 delovnih organizacij s področja gospodarstva, ki morajo sprejetih šest programov: 3 v industriji, po eden pa v prometu, trgovini in stanovanjski ter komunalni dejavnosti. S pripravami še niso začeli v 19 odganizacijah. Skrajšan delovni čas imajo v Rudniku (45 ur in 3 izmene), Inkopu (42 ur, 2 izmeni), Melaminu (42 ur in 3 izmene), Tekstilani (46 ur in 3 izmene), Avto (42 ur), Trgopromet (42 ur), Oprem; (46 ur), Kovinarju (46 ur), Komunali (46 ur), zavodu za komunalno in stanovanjsko gospodarstvo (46 ur) in v kinu Jadran (42 ur).

Sodelovanje JLA z občani

Sodelovanje garnizije JLA Črnomelj s komuno in družbeno političnimi organizacijami je letos povsem zadovoljivo. Z mladino so organizirali »Mladinsko zabavno popoldne«, mladina Črnomlja pa je skupaj z vojaki pripravila program, ki so ga izvedli v garniziji. S športniki so se pomerili v odbojki, rokometu in šahu. Starešinski sestav garnizije je seznanjen z vsemi problemi komune, saj sta mu predavala predsednik ObS Rado Dvoršak in predsednik gospodarskega odseka Franc Cimerman, ki sta govorila o pomenu novih gospodarskih ukrepov v črnomaljski občini.

Prav tako se je letos povečalo sodelovanje pripadnikov JLA in ZROP. Vaje, ki jih je izvedla JLA za ZROP, so bile skrbno pripravljene in uspešno izvedene, obisk mladincev in članov ZROP v garniziji pa je vse še bolj zbližal. Upamo, da se bo sodelovanje v bodoče še okrepilo.

Vilko Črnič

Folklorno prireditev v Semiču so zaradi slabega vremena preložili na to nedeljo, 22. avgusta, ob 15. uri pri domu Partizana. Poleg domače folklorne skupine Semiška ohcet bo gostovala tudi metliška glasbena folklorna skupina »Bela Krajina v besedi, pesmi in plesu«. Če bo lepo vreme, pričakujejo večji obisk zunanjih gostov. Pridite še vi!

Na Vimolu se sprehajajo medvedi

Številni lovci in prebivalci raznih krajev Slovenije so se udeležili otvoritve lovske koče na Vimolu pri Semiču. V požgani kočevski vasi Vimol ali »Bidercug« po domače, so vse ruševine zaraščene, v cerkvi rastejo že 10 m visoka drevesa, le zvonik še stoji pokonci.

Semiški lovci nameravajo še letos zvonik pokriti in urediti v njem razgledni stolp. Iz Vimola je namreč lep razgled po vsej Beli krajini in deloma po Hrvaški.

Novo lovsko kočo so vsi pohvalili. Je sicer lesena, vendar lepo pobarvana in ima 4 lepe prostore ter pripadajoče kleti in lope.

Zanimivo je to, da se na Vimolu večkrat sprehajajo medvedje. Enega bodo semiški lovci hranili in navadili na stalno mesto, da ga bodo lahko ogledovali. Ko so delali pri koči betonsko ploščo, se je zidar Jule Malenšek oddaljil kakih 40 m od koče. Nenadoma je opazil nedaleč od sebe medveda, ki je mirno razkopaval mravljišče. Zidar se je močno ustrašil in priletel v kočo, kjer pa še celo uro ni mogel spraviti besede iz ust, šele nato je povedal, kaj je doživel. Tudi drugi vedo povedati, da človek na Vimolu lahko večkrat sreča medveda, vendar ti medvedje človeka ne napadajo.

FRANC DERGANC

SEMIČ: veseli bomo tudi male bencinske črpalke!

V Semiču je že več kot 300 motornih vozil in več kot 100 kmetijskih strojev, razen tega gre vsak dan skozi Semič precej motoriziranih turistov, a najbližja bencinska črpalka je v Črnomlju. Obrtni servis Semič je zato sprejel pobudo občine Črnomelj in začel razmišljati o postavitvi male bencinske črpalke.

Pred nekaj dnevi je prišel v Semič tov. Butala, direktor podjetja PETROL Ljubljana, ki si je ogledal lokacijo in se pozanimal za finančne možnosti kraja. — Za malo, priročno bencinsko črpalko s 3000-litrsko cisterno in za zdaj eno črpalko za super bencin, prostorom za prodajo drugih goriv in maziv, bi potrebovali okoli 2 milijona dinarjev. Moderne črpalke, kakršne vidimo drugje, pa veljajo od 30 do 100 milijonov dinarjev. Ker toliko denarja ni, se bomo pač morali za zdaj zadovoljiti z malo črpalko. Verjetno se bodo pojavili »kritikastri«, češ naj napravimo sodobno črpalko, če jo že gradimo, vendar se moramo zlasti v sedanji gospodarski situaciji lotiti le tistih investicij, za katere imamo sredstva zagotovljena. Kaj bi sanjali o črpalki za 50 milijonov dinarjev, če jih nimamo.

Tudi z majhno črpalko bi bil glavni problem rešen, ker morajo zdaj ljudje po vsak liter bencina v Črnomelj, pri tem pa zapravljajo čas in denar. Če bomo kdaj kasneje zmogli, bomo pa tudi Semičani za to, da dobimo veliko in lepo bencinsko črpalko.

Za semiško bencinsko črpalko so doslej predlagane že tri variante: pri Obrtnem servisu Semič, druga varianta nasproti tehnice v Semiču in tretji predlog: nasproti gasilskega doma — na bivšem sejmišču. Bržkone bo najboljša rešitev zadnja varianta, končno besedo pa bodo povedali strokovnjaki. FRANC DERGANC

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

V Metliki bodo gradili šolo

Dolgoletna želja, da bi otrokom iz Metlike in bližnje okolice nudili normalne pogoje šolanja, je šele letos postala uresničljiva. — S skrajnimi napori vseh domačih forumov, s pomočjo občanov in podjetij so le zbrali potrebna sredstva — Za domom Partizana bodo še letos začeli kopati temelje za novo šolo

V letošnjem šolskem letu je 550 otrok obiskovalo metliško osemletko. Vse učilnice so bile v dveh izmenah prekomerno napolnjene, razen tega je še pouk v dveh stavbah otežkočal normalno šolsko delo. Metliška osemletka ima le zasilno delavnico za tehnični pouk, telovadnico več kot 1 km daleč, manjka pa ji tudi vseh drugih prostorov za kabinete in pouk, ki jih zahteva delo v reformirani šoli.

V zadnjih letih so bili prešolani v višje razrede osemletke v Metliki tudi šolarji iz Božakovega, Drašičev in Radovice, predvidevajo pa še dotok novih učencev v višje razrede iz Podzemlja in Suhorja, kjer ni pogojev za vsestransko kvaliteten pouk.

Vse to je prizadevanja za gradnjo nove šole letos močno podkrepilo Občinska skupščina se je z vsemi družbeno-političnimi organizacijami resno zavzela za gradnjo nove osemletke — in ne zaman! Po predračunu bo nova sodobna šola veljala okoli 344 milijonov dinarjev. Iz republiških sredstev bodo dobili 207 milijonov dinarjev posojila, 137 milijonov in obvezni 40-odstotni polog pa morajo zbrati doma.

Podjetja in občani so pokazali najlepše razumevanje do te skupne akcije. Na zadnjem zboru volivcev so v štirih volilnih enotah na področju Metlike že sprejeli krajevni samoprispevek, medtem ko so podjetja Beti, Komet, obrat Novoteksa in občinska skupščina sklenila prispevati manjkajoča sredstva. Okoli 50 milijonov dinarjev za gradnjo bo prispeval tudi medobčinski šolski sklad dolenjskih občin.

Načrti so že izdelani, sredstva po večini zbrana, tako da do začetka gradnje res ni več daleč. Računajo, da bodo še letos izkopani temelji in da bo nova šola, ki jo tako težko čakajo, prihodnje leto dograjena.

Sestanek v KOMETU

Pretekli teden so v metliškem invalidskem zavodu KOMET na skupnem sestanku članov ZK in delavskega sveta obravnavali podatke o 6-mesečni realizaciji plana in nove ukrepe v gospodarstvu. Ko so razpravljali o notranjih rezervah, so omenili predvsem slabo organizacijo dela, nepravilno organizacijsko shemo podjetja in premajhno kontrolo nad izdelki, zaradi česar je večkrat prišlo do reklamacij kupcev.

Nepoboljšljivi trgovec z živino

Janko Predovič s Hrasta pri Suhorju je bil zaradi nedovoljene trgovine in prekupčevanja z živino že nekajkrat kaznovan, vendar mu trgovska žilica ne da miru. Medtem ko je proti njemu že tekel nov kazenski postopek, je v času od maja 1961 do julija 1963 nakupil v Metliki, Črnomlju, na Vinici, v Karlovcu in Slunju 94 glav goveje živine in jih nato prodal Mesariji v Soteski, podjetju Mesoizdelki Mokronog, Živinopromet Gorica, Mestni klavnici Metlika, KZ Trebnje in Tovarni mesnih izdelkov Postojna. Imel je kar lepo število znancev dobavljačev in tudi kupcev ter temu primeren zaslužek.

Pred nedavnim se je moral zaradi tega zagovarjati pred senatom okrožnega sodišča v Novem mestu, kjer je prekupčevanje v glavnem priznal, vendar z izgovorom, da ob nakupu ni imel namena trgovati z živino. Rekel je, da je kupoval v glavnem zase in ker mu živinče ni ustrezalo, ga je prodal. Po drugi strani pa da je tu in tam res kupil za prodajo, vendar je živino doma prej redil. Prav to pa ni res, ker je v zelo kratkem času »pretopil« toliko glav živine in se medtem v njegovem skromnem hlevu pač ni mogla zrediti.

Obsojen je bil na tri mesece zapora in odvzem protipravno pridobljene premoženjske koristi v znesku 300.000 dinarjev.

»Precej več prodamo«

Po tednu dni poslovanja knjigarne in papirnice v Metliki pod okriljem Mladinske knjige, je prodajalka Sonja Brinc povedala:

— Precej več prodamo kot prej, ker smo bolje založeni in ker je lokal lepše urejen. V minulem tednu smo prodali največ knjig, razglednic in gramofonskih plošč, medtem ko podjetja naročajo predvsem tiskovine, predpisane za njihovo poslovanje. Zadnje dni pa so se začeli oglašati že tudi šolarji, ki izbirajo potrebščine za novo šolsko leto.

METLIŠKI TEDNIK

171 POŠKODB PRI DELU?

Lani je bilo v metliški občini povprečno zaposlenih 1509 delavcev, od teh pa se jih je 171 ponesrečilo pri delu v službi, na poti na delo ali nazaj grede. Zaradi tega je bilo izgubljenih 1909 delovnih dni, narodni dohodek je bil za več kot 7,5 milijona dinarjev manjši, stroški vseh obolenj v letu 1964 pa so znašali skoro 41 milijonov dinarjev. Vsega skupaj torej za 48 milijonov dinarjev izgube!

Inšpekcija dela trdi, da bi se lahko število poškodb, vpisanih kot »poškodbe pri delu ali na poti v službo«, zmanjšalo za okoli 50 odstotkov, če-bi v delovnih organizacijah odgovorneje in temeljiteje raziskovali kje je do nesreče prišlo in če bi uvedli boljšo zaščito na delovnih mestih.

Lani izgubljenih 48 milijonov din predstavlja za metliško občino velik izdatek. Ker bodo poslej tako gospodarske organizacije kot občinska skupščina zaradi splošne štednje in novih gospodarskih ukrepov iskale vsak dinar, ne bi kazalo pozabiti tudi na velike rezerve na tem področju.

V opekarni manj bolnih kot v KZ!

Bolniški dopust so mnogi izkoristili za kmečka dela doma – V rudniku Globoko so delovni pogoji zelo težki, odstotek bolnikov pa je enak kot pri Kovini na Bizeljskem!

Delovne organizacije v občini Brežice so do sedaj vse preveč mirno gledale na izostanke z dela, čeprav so marsikdaj domnevale, da so si nekateri izposlovali bolniški dopust za delo na kmetiji. Ko je o tem razpravljal občinski sindikalni svet, so nekateri udeleženci predlagali učinkovitejšo kontrolo nad zavarovanci. Tako bi se lahko več podjetij skupaj dogovorilo za enega kontrolorja, ki bi obiskoval bolnike na domu. Za ta predlog se prisotni niso ogreli, češ da bi bil takšen nadzor predrag in da zaenkrat predpisi ne dovoljujejo učinkovitih ukrepov pri zlorabi bolniškega staleža.

Da so take zlorabe pogostne, je kaj lahko uganiti iz razpoložljivih statističnih podatkov. V Opekarni v Brežicah so na primer delovni pogoji zelo težki in kljub temu je pri njih stalež bolnikov za polovico nižji kot pri kmetijski zadrugi na Bizeljskem! Po velikem številu bolnih delavcev slovi tudi obrtno podjetje KOVINA na Bizeljskem, kjer prav gotovo nimajo tako težkih delovnih mest kot v rudniku Globoko, a stalež bolnikov je v obeh delovnih organizacijah enak. Na Bizeljskem so po pripovedovanju tamkajšnjih ljudi nekateri delavci celo vnaprej ZAGROZILI Z BOLNIŠKIM DOPUSTOM, ČE JIM KAJ NI BILO PO VOLJI.

Mnogi zavarovanci so brez potrebe zahtevali klimatsko ali topliško zdravljenje, za kar bodo zdaj pogoji veliko strožji. Celo v Čateških Toplicah se je letos zgodilo, da so nekateri »pacienti« šli kosit h kmetom onkraj Save, za kar so seveda dobili dobro plačilo. Na take akcije so zavarovanci odhajali zaradi tega, da so si pristužili dodatek za pijačo. V času vsesplošnega varčevanja bo tega vedno manj in občinski sindikalni svet je priporočil delovnim organizacijam, zdravstvenim zavodom in zavodu za socialno zavarovanje, da upoštevajo priporočila za smotrnejšo porabo sredstev zdravstvenih skladov.

Brigada na cesti Pišece–Bizeljsko

Okoli 40 mladincev, športnikov brežiškega Partizana, je v nedeljo, 8. avgusta, delalo na cesti Pišece—Bizeljsko, kjer so pripravljali bankine. Od 74 drugih mladincev, ki jih je povabil Partizan, ni prišel nihče, na akcijo pa sta prišla dva mladinca podoficirja in obljubila pomoč tudi v bodoče. Krajevna skupnost iz Pišec je članom prijskrbela malice.

D. V.

Brežiški taborniki v Bohinju

Drugi izmeni brežiških taborni-kov, ki že dober teden taborimo v Bohinju, je vreme bolj naklonjeno kot prvi. Razen kopanja smo šli dvakrat na izlet: na Vogel in v Ukanc. Lep pogled na Bohinjsko jezero z Vogla nam je ostal v najlepšem spominu. Naše življenje na taboru pa mineva tudi ob učenju in športnih srečanjih z drugimi tabori. Zvečer imamo taborne ognje ali pa plešemo kolo. Na naša dva taborna ognja smo povabili tudi sosednje tabore, mi pa smo bili povabljeni na ogenj tabornikov iz Soštanja. Ob koncu smo zaplesali kolo, ki nas združuje in utrjuje naše prijateljstvo.

BEBA BOŽIČ

Obnovljena mesnica v Brežicah

V pritličju Deržičeve hiše obnavlja Kmetijska zadruga po načrtu Mirka Skočaja mesnico in mesno delikateso. Vhod v oba trgovska lokala bo iz veže, kar bo za potrošnike ugodno zlasti ob slabem vremenu. Prav bi bilo, da bi preuredili celotno pročelje hiše. Dela izvršuje zidarsko podjetje Godler iz Brežic.

Kaj pa kmetijstvo v okolici Rake?

Dež in suša sta povzročila letos ogromno škodo kmetijstvu. Krompir je tako slab, da bo ponekod vrnjeno le seme, tudi fižol je slab in le pšenica — predvsem Leonardo in San pastore — je dokaj dobra, vendar mlačev še ni končana.

Najbolj so prizadeti vinogradi, še posebej zaradi pomanjkanja modre galice. Vsi tisti, ki so škropili prepozno, ker so čakali nanjo, imajo rjave vinograde. Prav tako so tudi sadovnjaki skoraj prazni, orehi in jablane se suše!

Cena prašičev, predvsem majhnih, je zelo nizka. Kmetovalec nima nobenega pravega dohodka, davek pa bo — kot se sliši — precej visok, saj bodo dohodnino od kmetijstva zaključili z visokimi cenami. Kmečka gospodinja bi velikokrat rada prodala mleko, solato, fižol, čebulo in podobno, a ni kupca, do trga v Krškem pa je 12 km! Kaj

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

nam pomaga visoka cena kmetijskih pridelkov, ko smo tako daleč od mesta! Lokalni avtobus res vozi ob 6. uri iz Rake v Krško, vrne se pa šele ob 15. uri. Prav bi bilo, da bi nam pri davčni odmeri malo spregledali. Tako so sicer zatrdili, pri davkih pa tega ne opažamo.

Ančka Žibert

Matični urad Krško

Julija je bila rojena izven bolnišnice ena deklica. — Poročili so se: Franc Volk iz Sobenje vasi in Jožefa Zorko z Libne; Martin Lužar, delavec iz Šentjurja, in Kristina Domitrović, delavka iz Krškega; Vojko Šiško, ključavničar, in Jožeca Senegačnik, kemijski tehnik, oba iz Krškega; Franc Potočnik, matematik iz Ljubljane, in Nelica Lavrinšek, predmetna učiteljica iz Leskovca pri Krškem. — Umrla sta: Franc Vovk iz Spod. Pijavškega, star 63 let, in Ana Buršič iz Krškega, stara 79 let.

OBISK V »CELULOZI«

Ranka se je zamislila

»Jaz, zakaj pa prav jaz? Se veliko jih je, ki bi vedele povedati najmanj to, kar jaz vem, pa še več. Če že ni druge izbire . . .«

V CELULOZINEM oddelku, ki mu pravijo dodelava papirja, se je za nekaj minut izpraznilo delovno mesto polkvalificirane papirničarke Ranke OPLOTNIK. »Bom že nadoknadila, saj mi pri tem delu gre,« je rekla Ranka, ko sva se na pogovor umaknila v šefovo pisarno, in je brž pripomnila, da presega normo povprečno po 20 odstotkov.

»Potem pa res ni bilo druge izbire . . .« sem pripomnil, meneč, da Ranka v vsem vse poseka.

»O, če to mislite?! Za vse starejše delavke norma ni prehuda. Ni se treba preveč gnati, pa si takoj pri 100 odstotkih.«

Ranka je že devet let v podjetju, dovolj, da se upravičeno šteje za starejšo članico kolektiva, vsekakor pa za enega od stebrov dodelavnega oddelka. Delavke si tukaj služijo kruh s skladanjem, štetjem in sortiranjem pravilno razrezanega papirja. Enoličen, pa vendar priljubljen posel, če ga ne opravljaš samo zato, da ti prej mine osem dopoldanskih ur. Toda čim debelejša je kuverta (osebni dohodek) ob koncu meseca, s tem večjim veseljem se ženeš na delu, za normo, za čim več in čim bolje opravljeno.

»So vas podražitve močno prizadele?«

Ranka se je zamislila. Na obrazu sem ji bral misli, ki jih je zbirala za odgovor. »Težko je,« je rekla, »ta mesec res težko shajam. Vse je šlo gor — stanovanje, elektrika itd. in izračunala sem, da bom morala samo za stanovanje odšteti kakšnih 10 tisoč dinarjev. Pa hrana . . . Teletina po 1700 din! Kupila sem je kilogram, pa je ta mesec ne bom več. Moj proračun tega ne prenese. Izdatki so večji, odpovedati se je treba marsičemu. Pomisliti je treba, računati.«

Vendar Ranka Oplotnik ni črnogledka. Za nevihto pride sonce, pravijo. Ko sva se zapletla v besede o reformi, se ji je obraz ves spremenil v izraz pričakovanja, zaupanja, čeprav še ne ve, kje je tisti vitelj, na katerem se mora vse premakniti. »Kar zadeva nas ženske tu, delamo, zmanjšujemo bolniške in neupravičene izostanke. Saj menda tudi s tem nekaj prispevamo k reformi!«

IVAN ZORAN

JAVNA TRIBUNA V VSEH KRAJEVNIH SREDIŠČIH

Javna tribuna o problemih v zvezi z gospodarsko reformo, ki jo je v torek, 17. avgusta, priredil občinski odbor SZDL za prebivalce Krškega, bo obiskala v prihodnjih dneh tudi vsa krajevna središča v občini. Iz zelo živahnega zanimanja Krčanov za prvo tribuno je bilo razbrati, da bo s takšnim javnim pomenkom o vsem, kar ljudi bode in skrbi, dobro nadaljevati tudi po drugih krajih.

10.000 litrov pijač v petih dneh

V gostinskih obratih v Krškem stočijo v poletni vročini v petih dneh 10.000 litrov alkoholnih pijač. Od 15. do 20. julija so prodali 1.980 litrov vina, 494 litrov žganih pijač, 5.480 litrov piva in 1.960 litrov brezalkoholnih pijač. Če upoštevamo, da je v Krškem približno 2.500 »pitja zmožnih« prebivalcev pride torej na vsakega približno po 1 liter gostinskih tekočin na dan

Komunisti v Sevnici o reformi

V petek, 6. avgusta, se je sestal v Sevnici aktiv vodilnih komunistov v gospodarstvu, da bi kar najbolj določno opredelil vlogo in dolžnosti članov ZK v delovnih organizacijah pri uveljavljanju gospodarske reforme. Posveta se je udeležili tudi republiški poslanec Bogo Gorjan. Udeleženci so na tem posvetu že ocenili položaj posameznih podjetij in njihov doprinos k reformi.

CELULOZAR: da ali ne?

V torek, 21. avgusta, bo ob 18. uri tiskovna konferenca PK Celolozar, na kateri bodo sodelovali predstavniki PZS, ZTKS, predstavniki občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij. Namen konference je zagotoviti finančna sredstva klubu, ki bo sicer kljub lepim uspehom prisiljen prenehati s tekmovanji in vsakršno aktivnostjo!

Požrtvovalni krvodajalec

Ludvik Metelko, rojen 1. septembra 1921, ki je v službi v brežiškem obratu IMV, predsednik občinske zveze DPM in PD bratov Milavcev v Brežicah, je eden najbolj požrtvovalnih

krvodajalcev, saj je doslej že desetkrat oddal kri. Razen tega je eden od najbolj prizadevnih organizatorjev krvodajalskih akcij: v svojem kolektivu je v zadnjih treh letih pridobil nad 100 kvodajalcev od 105 zaposlenih! Upa, da jih bo za bodoče krvodajalske akcije pridobil še več.

D. V.

Jeseni bodo v Globokem kopali tudi premog

V Brežicah že vseskozi primanjkuje premoga, zato je razumljivo, da ljudje sprašujejo, kako je z izkopom premoga v globoškem rudniku. Zvedeli smo, da trenutno na premog iz Globokega še ni moč računati, ker ima kolektiv rudnika velika naročila za glino in še tem ni kos. Železarna Jesenice je potrebuje precejšnje količine v zelo kratkih rokih. Zanjo je ponudila tudi ugodno ceno.

Odkop premoga za domače potrebe ima rudnik v načrtu še to jesen, vendar ima sedaj nujnejša dela, zaradi katerih te načrte odlaga na kasnejši čas. V rudniku računajo, da bodo z novimi cenami lahko krili stroške odkopa. Priporočilo občinske skupščine in nekaterih delovnih organizacij so sprejeli in obljubljajo, da bodo s premogom iz svojega rudnika dopolnili preskrbo najbližje okolice s kurjavo.

Matični urad Artiče

Julija ni bilo rojstev izven bolnišnice — Poročili so se: Rudolf Levak, delavec iz Artič, in Terezija Lapuh, poljedelka iz Artič; Pavao Tipić, gradbeni tehnik z Visa, in Slavka Petan, uslužbenka iz Ljubljane; Rudolf Pajtler, strojni ključavničar iz Krškega, in Kristina Suhodolčan, šivilja iz Dolenje vasi. — Umrla sta: Janez Dernač, preužitkar iz Trebeža, 85 let, in Marija Borovinšek, preužitkarica iz Pečic, 66 let

BREŽIŠKE VESTI

ZAHVALA KRVODAJALCEM

Občinski odbor RK v Brežicah se najtopleje zahvaljuje vsem, ki so 10. avgusta darovali svojo kri v Zdravstvenem domu. Ob tej priložnosti je odbor podelil tov. Metelku iz IMV zlato značko, saj je že desetič dal svojo kri.

Akcija je zelo lepo uspela, RK pa že sedaj vabi vse prebivalce Brežic in okolice, da se udeležijo odvzema krvi, ki bo v oktobru in novembru na Bizeljskem.

Cestar izpod Lisce

Franc Ivnik iz Podgorice že štiri leta skrbi za gornji odsek ceste na Lisco. Lepo jo vzdržuje in ponosen je na to, da so obiskovalci planinskega doma na Lisci zadovoljni z lepo urejeno cesto. Letos ima tovariš Ivnik še posebno veliko dela. Nalivi in nevihte so zelo pogostni in tedaj mora biti cestar vedno na mestu, da prepreči škodo, ki bi jo sicer napravile hudourne vode.

KOPITARNA: čakanje je lahko prihranek!

Rekonstrukcijo so preložili na ugodnejši čas – Polletni plan so izpolnili brez težav – Menijo, da so v podjetju še rezerve – V dveh letih so zmanjšali število zaposlenih za 100, pa ni proizvodnja nič trpela: še večja je kot je bila prej!

Gospodarska reforma, ki je sprostila cene in jih približala realnejšim vrednostim, je vsaj začasno zavrla mnoge gradnje. Tam, kjer želje presegajo potrebe, zdaj skrbno tehtajo, kam vodijo pretirane investicije in se jim že odpovedujejo.

Drugod pa, kjer jim pomeni modernizacija proizvodnje neizogibno potrebo, bodo uresničili svoje načrte kljub reformi. Eno takih podjetij je tudi tovarna kopit v Sevnici. Za rekonstrukcijo imajo že vse pripravljeno in tovarno bodo modernizirali v dveh etapah.

Z gradnjo prvega obrata bi morali pričeti že julija, vendar za sedaj še vse stoji. V podjetju so preložili začetek gradnje na ugodnejši čas, saj bi v splošni dirki za višjimi cenami pri licitaciji lahko po nepotrebnem izgubili marsikak milijonček. Cene se bodo verjetno kmalu umirile in pravilneje odražale vrednost uslug in materiala.

Za podjetje je bila takšna odločitev v obdobju ribarjenja v kalnem najbolj koristna. Novi predračuni bodo gotovo že temeljili na analizah, ne pa samo na približni oceni. Čakanje je v tem primeru varčevanje.

Kopitarni so v prvem polletju zabeležili lepe uspehe in čeprav je bil plan precej napet, jim to ni delalo posebnih težav. V tem obdobju je bilo veliko bolniških dopustov in včasih je manjkalo pri delu tudi po 40 in celo 50 ljudi! To daje slutiti dokajšnje notranje rezerve, o katerih bo moral prej ali slej spregovoriti delavski svet. Število zaposlenih se je v zadnjih dveh letih že zmanjšalo za 100, ne da bi pri tem trpela proizvodnja. Z nadaljnjim izboljševanjem organizacije dela jih bo še nakaj odveč, vendar jih ne bodo odpuščali, ampak preusmerili na druga delovna mesta.

J. T.

Neurje poškodovalo cesto v Loki

V torek, 10. avgusta, je divjalo nad Loko silno neurje. Nalivi so močno poškodovali občinsko cesto; prizadete so bile hiše in gospodarska poslopja obeh Fonov, Mlinarja, Pompeta, Vebra in Zagorca. Nekaterim je voda vdrla v stanovanje ali hlev. Z motikami in krampi so nato stanovalci komaj ukrotili divjanje vode, ki je na cesto nasula veliko peska in kamenja. Kje je krivda, da se ob vsakem večjem nalivu zamaši cestni kanal? O tem smo že dvakrat pisali v Dolenjskem listu, a se za pisanje ne zmeni nihče od odločujočih.

Odkar je KZ na »Dobravi« leta 1958 in 1959 uredila hmeljske nasade, odteka po očiščenih razorih voda iz naselja Radež po poti proti Loki ter pride na cesto med Fonovo in Pompetovo hišo. Ker je pod cesto preozek odtočni kanal, ki se hitro zamaši, voda večkrat udari na cesto in jo poškoduje. Ljudje pravijo, da si je cestni nadzornik iz Sevnice že ogledal kanal, a ni ničesar ukrenil.

Pred kratkim ustanovljena krajevna skupnost še nima potrebnih sredstev za popravilo. Prizadeti hišni posestniki zato pričakujejo, da bo Cestna baza iz Sevnice napravila komisijski ogled ceste, kjer naj bodo zastopniki KZ, krajevne skupnosti in prizadeti hišni lastniki. Zadeva je res nujna, ker se bliža jesen in z njo deževje. Upamo, da bodo te vrstice našle razumevanje pri odločujočih ljudeh.

S. Sk.

SEVNIŠKI VESTNIK

LETOS NE BO HMELJA?

Vreme v zadnjih dveh mesecih prav nič ne prizanaša z nevihtami, točo in viharjem. V nasadih na Kompolju je vihar pred nedavnim podrl okoli tri hektarje hmelja. S tem je povzročil ogromno škodo. Tudi v Krmelju hmeljska letina slabo kaže. Pa ne zaradi neviht, ampak zaradi neustreznega škropiva. Hmelj se je po škropljenju začel sušiti in zadruga bo morala najbrž zahtevati od škodnino od proizvajalca škropiva.

MED OBIRALCI ZELENEGA ZLATA NA DOLENJSKEM

Zadišalo je po hmelju...

Na hmeljiščih je ta teden vse živo – Pridelek redkejši, pa zato bolj debel – Pol milijona dolarjev za hmelj

Vrsta jutastih zabojev se počasi polni. V hmeljišču pri Srebrničah so začeli na parceli, ki jo je poškodovala toča, pa je pridelek nekaj slabši.

»Le stresi še, le stresi!« spodbuja tehnični vodja, ki prevzema obrani hmelj in ga meri s škafom. Mernik mora biti lepo poln, da dobiš zanj rdeči listek. Obiralci s škatlami, vrečami in plahtami prve dni še nimajo dovolj urnih prstov in preden obtrgajo za poln škaf zelenih cvetov, mine kar tričetrt ure!

V hmeljiščih kmetijske šole Grm se je prve dni zbralo blizu 400 ljudi. Med njimi tudi precej šolarjev in Ciganov. Pridni so eni in drugi, najbolj spretne pa so še vedno gospodinje, ki ne izgubljajo časa s klepetanjem in šalami.

Za mladino in Cigane je obiranje hmelja kar nekakšna folklorna prireditev in kdo bi jim zameril, če zato nekaj manj naberejo — saj gre na njihov račun.

Čeprav je hmelj letos bolj redek, so strokovnjaki kmetijske šole z njim zadovoljni, saj so kobulice debelejše in le malo je rjavih. Na parcelah, ki jih ni poškodovala toča, pridelek najbrž ne bo manjši kot lani. Lepše parcele so prihranili za ta teden, ko pričakujejo največ obiralcev.

Hmelj sproti vozijo v sušilnico, kjer ga na lesah z vročim zrakom posuše in spravijo v vreče. Tudi sušilnica prve dni še ni delala s polno zmogljivostjo, saj bi ga lahko pospravila dvakrat več.

Te dni obirajo hmelj po vsej Dolenjski in Zasavju. Razen kmetijske šole Grm ga goje še kmetijske zadruge v Novem mestu, Metliki, Črnomlju, Krškem, Brežicah in Sevnici. Vsi ti pridelovalci ga imajo blizu 150 hektarov. Pri povprečnem pridelku 1600 kilogramov na hektar in ceni 2 dolarja za kilogram bo zaslužek pol milijona dolarjev ali 625 milijonov dinarjev — zares zeleno zlato!

Voda po 40 dinarjev

Od 1. avgusta dalje velja kubični meter porabljene vode v gospodinjstvu v novomeški občini 40 dinarjev. Družbene službe in JLA plačujejo vodo po 60, gospodarske organizacije pa po 85 dinarjev kub. meter.

PRORAČUN ZMANJŠAN ZA ČETRTINO

V trebanjski občini so cene mesa razveljavljene – Kruh v Dobrniču je lahko za 5 dinarjev dražji kot v Trebnjem – Za vsako tono premoga 1.000 dinarjev marže – Akontacija za stanovanja, zgrajena do leta 1959, za 110 odstotkov večja od sedanjih stanarin in najemnin

Občinska skupščina v Trebnjem je 12. avgusta sprejela načelen sklep o omejitvi proračunske potrošnje za 25 odstotkov. Napovedali so, da bodo pri spremembi proračuna (rebalansu) letos črtali vse, kar je bilo predvideno za nekatere dejavnosti, pa s tem družbeno politična dejavnost ne bi bila preveč okrnjena. Med drugim bo sprememba neusmiljena do vrste negospodarskih investicij, več drugih dejavnosti pa bo znatno prizadela. Svetu za družbeni plan in finance je skupščina zaupala nalogo, da preštudira, komu in za koliko bi kazalo zmanjšati proračunska sredstva. Svet je bil opozorjen, naj zlasti posveti pozornost notranjim rezervam pri koristnikih proračunskih sredstev in prouči možnost za prehod na samofinanciranje kmečkega zdravstvenega zavarovanja. Omejitev proračunske potrošnje so občini narekovale nepremostljive težave s sredstvi, gospodarska reforma, ki jo izvajamo, pa je to še pospešila.

Na seji so sprejeli tudi več popravkov k odlokom, sprejetih ob nedavnih podražitvah živil. Razveljavili so do zdaj veljavne cene za sveže meso, dovolili pa so, da lahko prodajajo kruh v odročnih krajih največ do pet dinarjev dražje. Z odlokom je določena tudi najvišja marža pri maloprodaji premoga in znaša 1000 din za tono. Svet za gospodarstvo je pooblaščen, da znova prouči oskrbo občine z mesom in na podlagi kalkulacij določi najvišje maloprodajne cene mesa. Dokler ne bodo obveljale te cene, lahko prodaja mesarija kmetijske zadruge meso po navodilih Zveznega zavoda za cene.

Nadalje je bil sprejet odlok o plačevanju akontacij na nove stanarine in najemnine. Akontacije za stanovanja, zgrajena do leta 1959, so za 110 odstotkov večja od stanarin in najemnin, ki so jih stanovalci plačevali do 1. avgusta. Akontacije za mlajša stanovanja pa so nižje, povečane samo do 80 odstotkov dosedanjih stanarin in najemnin. Kakor drugod bo tudi v trebanjski občini opravil revalorizacijo stanovanj občinski stanovanjski sklad do 20. avgusta.

Spodbudnejši pravilnik

V trebanjski KEMO-OPREMI bodo poslej nagrajevali zaposlene samo po delu. V tem smislu je sestavljen tudi pravilnik, ki so ga te dni predložili delovnemu kolektivu. Merila za pravilnik so dobili pri ocenitvi delovnih mest, izražena pa so s točkami. Novi pravilnik naj bi predvsem spodbudil kolektiv k večji storilnosti in kvalitetnejšemu delu, pri čemer je bil že v zadnjem času narejen precejšen korak naprej.

Na Mirni premalo mesa

Odborniki z Mirne grajajo preskrbo kraja z mesom. Že dva meseca ni dobiti tistega, kar bi radi občani kupili v mesnici. Kmetijska zadruga, ki upravlja mirensko mesnico, bi se morala bolj zavzeti za odpravljanje pomanjkljivosti, kakršne so se pokazale pri preskrbi z mesom.

ODKRITO VPRAŠANJE

Storilnost ne napreduje, cene pa nočejo nazadovati, so ugotavljali na plenumu občinskega odbora SZDL v Trebnjem 6. avgusta, ko so pretresali stanje po prvih dneh nove gospodarske reforme. V podjetjih skoraj nihče ne pomisli na zniževanje materialnih stroškov, medtem ko so notranje rezerve večinoma še neodkrit rudnik. Podjetja se odpovedujejo štipendistom, strokovnjakov ne sprejmejo kljub temu, da analize govore o pomanjkanju inženirjev, tehnologov, ekonomistov, pravnikov in drugih. In kdo je sposoben utrditi gospodarstvo, če ne ti?

KRAJEVNE SKUPNOSTI BREZ SREDSTEV

Sklep o omejitvi proračunske potrošnje za 25 odstotkov je prizadel tudi vseh 17 krajevnih skupnosti v trebanjski občini, ker ni upati, da bi spričo težav lahko kaj iz proračuna kanilo tudi na njihove žiro račune. Krajevne skupnosti, ki so med tem že izvolile svoje organe, bodo morale tako že svoje prve korake narediti izključno ob podpori občanov.

Kako zadovoljiti mesojedce?

S preskbro mesa so v trebanjski občini čedalje manj zadovoljni. V samem Trebnjem, ki je od vseh krajev še najbolje oskrbovano, negodujejo spričo slabe izbire in zavoljo cen, ki da niso v skladu s kakovostjo mesa, kakršno jim je dostopno v zadružni mesnici. V drugih krajih, zlasti na Mirni, v Mokronogu in Dobrniču, ki so kot občinska središča hkrati največji potrošniki, pa mesa sploh ni dovolj.

Kako zadovoljiti mesojedce? O tem razmišlja kmetijska zadruga, razmišljajo pa tudi zainteresirani posamezniki, ki bi radi vskočili in odprli zasebne mesnice. Kmetijska zadruga ne najde pravega računa v kalkulaciji. Promet z mesom je tako nizek in nestabilen, da tudi za 60 odstotkov zmanjšano osebje v mesarskem obratu nima pravega posla. Ker ni nikoli znano, koliko mesa bodo lahko prodali, mesa često zmanjka, potrošnik pa ob manjši izbiri ne dobi tistega, kar želi. Gostinci so se med prvimi izneverili in kupujejo meso tam, kjer lahko dobe tudi druge vrste, ne le govedino.

Problem je odprt. Odborniki iz najslabše oskrbovanih krajev so tudi rekli svoje, meneč, da se občani čedalje bolj ogrevajo za privatnike. Kajti vsakdo pač želi priti na čisto tudi s svojimi mesečnimi izdatki, meso pa bo kupoval tam, kjer bo lahko izbiral.

TREBANJSKE NOVICE

O urbanizmu posebna seja

Občinska skupščina v Trebnjem se je odločila na eni prihodnjih sej obširneje obravnavati vprašanje urbanizma. Ob tej priložnosti bodo predvsem pregledali in ocenili urbanistično dokumentacijo za Mirno, Mokronog in Trebnje. Za izdelavo dokumentacije je skupščina najela 5 milijonov dinarjev.

NA OBISKU V TABORU PREDVOJAŠKE VZGOJE

KDO PA SO TI MLADI FANTJE?

Njihova šola so zgodovinski gozdovi – 480 mladincev iz proizvodnje se uči ravnati s puško – Hrana dobra, zdravje b. p.

Skozi dolino od smrekovega gozdička se po rebri vije dolga kolona sivih uniform. Opoldansko sonce pritiska v cevi pušk in suhokranjski modrasi se pred okovanimi čevlji sikajoč umikajo med razgreto kamenje. Daleč na jugovzhodu kraljuje nad dolinami in pobočji legendarni, sivomodri Rog...

Kakšna vojska je to? Kaj bi zdaj s »kragujevčankami« po samotnih roških grapah, ko razen lovca in drvarja že dvajset let nihče ne skruni njihove mračne tišine?

Odred Dušana Jereba

Ko se je kolona približala prvim prevolskim hišam, so komandirji postrojili svoje fante v dve vrsti in odred je prikorakal pred šolo, kjer ima letos bazo predvojaške vzgoje novomeški oddelek za narodno obrambo.

V drugi izmeni živi 240 mladincev letnikov 47 in 48, ki jih izkušenejši tovariši rezervni vodniki iz proizvodnje, uvajajo v vojaške veščine. Komandant tabora je upravitelj preloške šole rezervni podporočnik Jurij Poje, komisar pa Branko Likar, član občinskega komiteja ZMS.

V prvi štirinajstdnevni izmeni je bilo prav toliko mladincev, njihova skupina se je imenovala Dolenjski odred, druga izmena pa nosi ime domačega heroja Dušana Jereba.

Pester program

Vojaška znanja so si še posebej obogatili v sodelovanju z enotami naše armade, ki imajo prav te dni manevre na tem terenu, mimo tega pa so poslušali vrsto predavanj iz gospodarstva (o novi gospodarski reformi), zadružnem sistemu, kulturnem udejstvovanju in mladinski organizaciji. Ob koncu obeh izmen so sprejeli v Socialistično zvezo 210 mladincev. V bazo je prišel predsednik občinskega odbora, ki jim je izročil izkaznice in jim čestital.

Ob večerih gledajo fantje televizijo, z okoliško mladino pa sodelujejo v kulturnih in športnih prireditvah. Organizatorji se pohvalijo, da letos, ko so za razliko od prejšnjih let prvič v zidani stavbi, veliko lažje izvajajo program, ker niso tako odvisni od vremena. S hrano so vsi zelo zadovoljni in tudi zdravje jim ne dela nobenih preglavic.

m.

Kako dolgo bo ozvočenje...?

Ker je v nekaj številkah našega lisita pisalo o ozvočenju, še posebej 27. julija pod zgornjim naslovom in v članku »Ogenj, ptice in življenje«, bi želel povedati nekaj resničnih dejstev.

V novomeški kroniki je bilo v en koš zmetano ozvočenje med občinskega zleta, recitala in nedeljske veselice na Loki. Kaže, da pisci teh člankov niso seznanjeni z resničnimi dejstvi, zato naj odgovorim naslednje:

Ozvočenje, oziroma bolj pravilno povedano — sedanje naprave za ozvočenje, je leta 1963 prevzel Zavod za kulturno dejavnost Novo mesto, ki ozvoči po predhodnem naročilu in ogledu terenov za ozvočenje. Žal pa se vsi, ki želijo ozvočenje, oglasijo šele zadnji dan, ker računajo na cenejše ali celo brezplačno ozvočenje. Medobčinskega zleta ni ozvočil naš zavod, ampak zabavišče, ki je takrat gostovalo na stadionu. Zavod ozvočenja ni prevzel, ker ni dobil naročilnice. Organizator zleta ni pripravil dovoda napetosti 220 voltov na tribune. Majhnega spodrsljaja na Loki ob recitalu, ki ga je ozvočil naš zavod, je bil kriv organizator, ki ni povedal točnega mesta ozvočenja, niti posebne želje (vključitev magnetofona in drugo). Sicer pa je bil spodrsljaj v magnetofonu. Tudi veselice na Loki ni ozvočil naš zavod. Pravilno bi bilo povedati, kdo je prireditve ozvočil.

Da bi bralce seznanili z vsem, še tole: ozvočenje je bilo nabavljeno že leta 1959. Življenjska doba takih naprav traja le pet let. Jasno je, da je aparatura že izrabljena, posebej še, ker je samo prvo leto bilo opravljenih 260 delovnih ur. Omeniti velja, da smo ozvočili tudi osrednjo mladinsko proslavo v Podstenicah, na kateri je tov. Kavčič izrekel vso pohvalo za nemoteno delovanje. Res pa je, da aparatura za kvalitetne prireditve ni najbolj prilagojena. Krivi so tisti, ki kljub temu vztrajajo, čeprav vedo, da aparatura ni najboljša. V vsem delovanju ozvočenja od leta 1963 je bilo le malo spodrsljajev, če pa so bili, nisi bili po naši krivdi. Lahko navedem še to, da že sedem let ozvočujemo okrajne in sedaj občinske seje, pa še ni bilo okvar.

Če bi hoteli imeti ozvočenje, ki bi povsem ustrezalo, bi morali kupiti univerzalno ozvočenje.

Na koncu naj poudarim še to, da je za kvalitetno ozvočenje potrebnih 5 milijonov, ki pa jih v našem mestu gotovo potrebujemo za važnejše stvari. V Novem mestu nekateri mislijo, da mora že za borih pet minut biti ozvočena vsaka prireditev, in to celo brezplačno.

FRANC SEGEDIN

Pojdite z nami v Julijske Alpe!

Planinsko društvo Novo mesto priredi izlet v Julijske Alpe na Krn (2295 m). Odhod iz Novega mesta v ponedeljek, 23. avgusta ob 3. uri zjutraj z avtobusom do Bohinjske Bistrice. Nad Bohinjsko jezero se bomo dvignili z žičnico, nato pa peš z Vogla do Razor planine (1300 m) in po slovenski planinski transverzali na Krn, kjer bomo prenočili. Naslednji dan, 25. avgusta, gremo do Krnskega jezera, v Lepeno in Trento ter se preko Vršiča vrnemo v Novo mesto. Izlet bo trajal predvidoma 3 dni. Če bi se javilo več kot 6 članov, gremo v dveh skupinah: prva 23. avgusta zjutraj, druga pa 24. avgusta zjutraj ob isti uri. Prijave sprejema do sobote, 21. avgusta do 12. ure Helga Krošelj, Občinsko sodišče v Novem mestu.

PD Novo mesto bo ta izlet denarno podprlo. Planinci, udeležite se ga v čim večjem številu!

PD Novo mesto

SKUPŠČINA SPREMLJA PRIPRAVE NA REFORMO

V novomeški občinski skupščini so sestavili posebno skupino strokovnjakov, ki pripravljajo za svet za delovna razmerja in za zbor delovnih skupnosti poročilo o tem, kako se delovne organizacije prilagajajo gospodarski reformi, kako so bile nanjo pripravljene in poročilo o tem, kako je z delitvenimi razmerji pri osebnih dohodkih.

Prenovljeno gostišče

Predzadnjo nedeljo je bilo v Dol. Toplicah odprto povsem prenovljeno gostišče, kraju in gostom res nujno potrebno. Pred leti, ko turizem v Toplicah še ni bil tako razvit, je bilo kar 9 gostiln, dandanes pa jih je precej manj.

Upamo, da bodo gostje in domačini tudi s postrežbo v prenovljenem gostišču zadovoljni.

Novomeška kronika

■ »KAKŠNA MIZERIJA!« sta dejali v soboto zvečer dve Italijanki v novomeški pekariji na Glavnem trgu: radi bi kupili kruh, pa jima je prodajalka lahko ponudila samo črne, precej grdo izoblikovane štruce. Druge izbire žal ni bilo, Italijanki pa sta se živahno pogovarjali, kaj vse lahko kupiš v ljubljanskih pekarnah. Res je mizerija, kar zadeva izbiro in kvaliteto kruha v naši pekariji: dostikrat naletimo na neenakomerno pečen kruh, izbire ni dovolj, zlasti ne proti večeru, opazili pa smo tudi, da prodajalke za vsako ceno najprej hočejo prodati to, kar jim sicer ostaja. Eden naših novomeških naročnikov nam je v torek prinesel tole pismo:

»Kruh je naše najosnovnejše živilo. Kako to — in kdo je tega kriv? — da moramo potrošniki 20 let po končani vojni še stati v dolgih repih v edini novomeški pekarni in čakati na kos kruha? Zakaj tako? Ali res ni mogoče tega uredili drugače? Menim, da dandanes to tudi lahko že zahtevamo!«

Res — morda bi kazalo kruh prodajati še kje, izbiro in kvaliteto pa bo nujno treba povečati. Posebno tistih vrst kruha, ki jih potrošniki predvsem želijo («domača peka« črnega in belega), bi morali nuditi v zadostnih količinah.

■ MEŠČANI RADOVEDNO OPAZUJEJO kupe gramoza in v tla vkopane granitne robnike na Novem trgu. Tu je že pred dnevi pričelo Cestno podjetje pripravljati podlago za asfaltiranje in ureditev trga. V ponedeljek bodo pričeli polagati 5 cm debelo asfaltno prevleko. Na mestih, kjer so avtobusni boksi, bo asfalt debel 8 cm. Sredstva za asfaltiranje so zbrala podjetja METROPOL, GORJANCI, PTT in Turistično društvo. Prostora pred KRKO ne bodo asfaltirali, ker so v tovarni zdravil rekli, da nimajo denarja v ta namen...

■ KANDELABRI ZA CESTNO RASVETLJAVO proti Ločni so že postavljeni in čakajo samo še, da bo pošta prestavila svoje vode, ker ne smejo teči vzporedno z električno napeljavo. Kandelabrov je 25, na njih pa bodo žarnice na živosrebrno paro, kot drugje po mestu. Ko bo razsvetljena ta cesta, prideta na vrsto Novi trg in Zagrebška cesta.

■ V PRODAJALNI SADJE IN ZELENJAVA na živilskem trgu so bile cene nekaterim pridelkom v torek naslednje: jajca 42 din, krompir 90, paradižnik 160, čebula 180, kumare 140, prodajali pa so tudi grozdje: belo po 370, črno pa po 430.

■ ZEBRASTE CESTE so se spet pojavile na prehodih za pešce v našem, to poletje zelo prometnem mestu. V torek, ko so bile oznake za pešce še v delu, smo videli po vsem mestu posejane premične prometne znake, ki so opozarjali na prometno varnost.

■ S KISLIMI OBRAZI prihajajo potrošniki te dni iz novomeških trgovin, godrnjuje, da po reformi ni moči kupiti kisa. So se mar tudi zaloge kisa zmanjšale pred podražitvijo, ko je nakupovalna mrzlica zajela potrošnike?

■ RODILE SO: Ana Rems s Ceste herojev — Dušana, Marjeta Lesjak z Ragovske ceste — dečka, Terezija Kos z Mej vrti — deklico, Avguština Stiplč iz Jerebove ulice — Mileno, Asija Alič iz Jerebove ulice — Jasminko, Milica Nikolič s Šmihelske ceste — Ksenijo, Stanislava Budman z Mestnih njiv — Mirana, Tončka Bratkovič z Brega — dečka.

V soboto popodne: nepravilno prehitevanje na avtomobilski cesti pri Trebnjem

Ali veste, na kakšni razdalji boste lahko varno prehiteli osebni avtomobil, ki vozi 100 km na uro, če ga prehitevate s 120 km na uro? Nič manj kot 1260 metrov potrebujete za ta podvig in nič manj kot 30 sekund časa vam bo vzelo! Ali je sploh kakšen odsek na avtomobilski cesti Ljubljana–Zagreb, ki bi bil popolnoma pregleden na dolžini 1260 metrov?

V smrt-prijatelj!

V novomeški občini je danes nekaj čez 2300 motornih vozil, od teh 1150 osebnih avtomobilov, 780 motornih koles in več kot 3000 mopedov – kar je več, kot je bilo vozil v novomeškem okraju leta 1959 in več kot jih je imela pred vojno vsa Slovenija! S porastom števila motornih vozil raste tudi število prometnih resreč – Na avtomobilski cesti je največ nesreč zaradi prehitevanja, na drugih cestah zaradi alkohola

Presunljiv krik sirene, ki je zaradi velike hitrosti avtomobila nihajoče zamrl v tuleči koloni vozil pod trebanjskim nadvozom, je v soboto ob 16.34 vsem naokoli zledenel kri v žilah. Rumenkast opel z nemško registracijo se je med prehitevanjem v svoji koloni, ki je drvela nekaj manj kot 100 kilometrov na uro proti Zagrebu, srečal s kolono, ki se ji ni nič manj mudilo proti Ljubljani... Ljudje z avtomobilih so zadrževali sapo, za kaj več ni bilo časa. Opel je vozil med kolonama in — srečno ušel...

V prvo, v drugo, v tretje... kdo da več — plina? Na dražbi za življenje, včasih tudi za trideset življenj. Turek je zadnjič pri Čatežu pritisnil vzvod do deske: sedem glav je šlo na en mah. Tako učinkovito kot vozniki osebnih avtomobilov, niso znali moriti niti janičarji! Eno četrtino vseh nesreč v Sloveniji povzroče, skoraj toliko kot vsi drugi vozniki skupaj!

Komandir oddelka za varnost prometa na novomeškem odseku avtomobilske ceste Herman Škerlj pravi:

»Največ nesreč na avtomobilski cesti se zgodi med prehitevanjem. Vozniki, običajno taki s slabšimi stroji, ne znajo oceniti položaja, prehitevajo v ovinkih ali čez polno črto in nemalokrat za las uidejo smrti. Na srečo je ta cesta tako široka, da trije prisebni vozniki osebnih avtomobilov lahko zvozijo vštric...«

Sicer bi bilo nesreč še več. Nikoli pa ni mogoče pričakovati, da bodo vsi trije enako ocenili položaj in napravili dovolj prostora. Tako je Georgij Czegledy iz Budimpešte takoj po nesreči pri Beli Cerkvi 12. julija opoldne izjavil:

»Vozil sem po desni polovici v skladu z mednarodnimi cestnimi zakoni...« Čeprav bi se lahko umaknil še dober meter bolj na desno in prihranil tričetrt milijona dinarjev, kolikor je bilo škode na karamboliranih vozilih!

Koliko življenj še?

Mali Cvetko Starič je 4. avgusta popoldne pomagal materi in stricu pri žetvi blizu vasi Jezero ob avtomobilski cesti. Ko so se hoteli vrniti v Lukovk na drugi strani ceste na malico, sta šla mati in stric čez nadvoz, sedemletni Cvetko pa je stekel kar čez cesto, samo 100 metrov nad mostom.

»Cvetko!!!«

Prepozno, prepozno...! Otrok je obležal pod kolesi in noben materin krik ga ne more več priklicati. Zadnje kar je slišal, je bilo obupno cviljenje zavor.

Pred dobrim letom dni je zaradi poškodb pri prometni nesreči umrl njegov oče...

To je bila letos že tretja smrtna žrtev zaradi prečkanja avtomobilske ceste. Čeprav je velika cesta stara sedem let, ljudje ob njej še vedno ne razumejo, da ni namenjena pešcem. Koliko življenj bo še treba, da si bodo to zapomnili? Pet, petnajst — kdo ve?

10.000 vozil na dan!

Pa tudi na drugih cestah niso pešci kaj bolj previdni. Samo za trenutek postojmo v ponedeljek dopoldne na novomeškem Glavnem trgu. Zmešnjava pešcev, kolesarjev, avtomobilov, konjskih in volovskih vpreg je dobesedno babilonska. Čez trg gre vsak dan 10.000 vozil! (Povprečje za leto 1964: 8609 vozil na dan). Nesreče so zaradi manjših hitrosti lažje, vendar je tudi novomeški trg že zahteval smrtne žrtve!

Med 159 nesrečami v naši občini v prvem polletju 1965 jih je bilo samo 24 na avtomobilski cesti, vse ostalo pa na drugih cestah. Najnevarnejše so ceste II. in III. reda, najpogostnejši vzrok pa **še vedno alkohol in neprimerna hitrost**, ki botrujeta več nesrečam kot vsi drugi vzroki skupaj.

Prometna disciplina je več kot pomanjkljiva. Pešci se sprehajajo po cestah kakor se jim zdi, vozniki avtomobilov nesramno izsiljujejo prednost, češ saj imamo avtomobile — naj že ta perutnina (pešci) sfrčj v jarke, kamor spada! Vozniki vpreg vozijo ponoči kar brez vseh luči in odbojnih stekel... Vsi skupaj pa, kdo bi jim mogel braniti, radi pogledajo v kozarec tudi čez tiste pol promile alkohola!

Kadar privijate plin na svojem vozilu in kadar prečkate cesto: spomnite se Hüsnü Demiröza, ki je 5. julija pri Čatežu ubil sebe in vso družino, spomnite se Cvetka iz Lukovka, spomnite se vinjenega Jožeta Vidmarja, ki se je pri Ločnj zaletel s Primo in bil na mestu mrtev! Spomnite se na 129 ljudi, ki so samo v prvih šestih mesecih tega leta izgubili življenje na cesti! Potem boste tudi pri plinu malo popustili...

M. MOŠKON

Vezane vloge - višje obresti

KB v Novem mestu

Ostreje proti igralcem na srečo in razbijačem!

Na zadnji seji občinske skupščine Metlika so po poročilu sodnika za prekrške Slava Orliča razpravljali o igranju na srečo, ki se je v zadnjem času po vseh lokalih zelo razpaslo.

Občani lahkomiselno zapravljajo velike vsote denarja pri kartah, še večja škoda pa je v tem, da se navad starejših čedalje bolj oprijemlje mladina. Odborniki so ostro kritizirali tudi razbijanje stekleninе po gostilnah. Povedali so, da so nekoč mladi fantje razbili vse kozarce, tako da zjutraj gostilničar ni mogel streči!

Doslej so pri preganjanju takih pojavov vse preveč upoštevali izgovore, kazni so bile prenizke in tudi prijav je bilo malo. Odborniki so na predlog predsednika skupščine sklenili, naj bi odslej pristojni organi kvartanje za denar, razbijanje in sploh kršenje javnega miru in reda najostreje preganjali. Pa še to: rečeno je bilo, naj kršilci tega odloka ne računajo na zaslombo in priporočila »stricev«, ker jih bodo neizprosno in dosledno preganjali.

JOSIP JURČIČ

Hči mestnega sodnika

Tako tudi naš gospodar in vojvoda, Bog ga ohrani, skuša in mora skušati, da ima oba življa, meščanski in plemenitaški, za podlago. Oba mora imeti na svoji strani. To pa ni lahko drugače mogoče nego da zdaj ustreza temu, zdaj onemu, zakaj dostikrat ne more obema naenkrat.«

»Pa zakaj ne? Pravica, pravica —«

»Le stoj, daj mi, da izgovorim. Pravim, obema naenkrat ne more, ker se ne vežeta, ne ujemata. Kar je za nas meščane dobro, —«

»To je tudi za one ošabneže dobro!« seže mu zopet kupec v besedo.

»Pa vsaj menijo, da ni, ali pa res ni dobro.«

»Tega ti ne pritrdim.«

»Ne? Stoj, da ti dokažem. Saj veš, koliko smo imeli lansko leto posla z dvema najimenitnejšima naših plemenitašev, z le-tem Turjačanom zavoljo spašnika in z Apfaltrerjem zavoljo gozda in ohribja. Veš, da prepira in pravde ni bilo pred konec, da je vojvoda sam razsodil to reč, hvala bogu in pravici vojvodovi, nam v korist. Vidiš precej, ta razsodba je bila za nas dobra, za one pa ne, ker so kolikor toliko svojih namišljenih pravic izgubili. In da zdaj zopet na to volitev deželnega poglavarja prideva, vidi se meni očito, da je vojvoda samo zato Jurija s Turjaka izvolil za glavarja, da bi to mogočno rodovino nekako utolažil za izgubo lanske pravde. Zdi se mi to prav modro, dasi bi jaz zaradi našega mesta želel si drugega, ker, kakor ga jaz poznam, Turjačan je človek, ki ne pozabi rad, kaj je nekdaj bilo.«

»Kaj ne bi bil mogel koga izmed plemenitašev izbrati? Kaj mu neki morejo? On je vladar in, ko bi se mu kaj po robu stavili, za Boga in sveto Trojico, saj so še pesti še kje drugje ko po gradovih, ki bi vedele, kje se meč prime. Jaz pravim, vojvoda ni pomislil, da nam bo Turjačan vedno preglavico delal.«

»Nič se ne bojmo! S tisto pravičnostjo, katero nam je lani skazal, varoval nas bo tudi zdaj in sami tudi nismo tako slabi, da se ne bi mogli varovati. Čez ojnice svoje oblasti ne bo udarjal.«

»Ali tebi bo pisan, Janez! Tebe pozna, on vé, da si ti tisti, ki si si največ prizadeval v oni pravdi, da si priče pripeljal pred vojvodo in največ govoril.«

»Kaj mi more storiti? Čisto nič! Jaz dopolnjujem svojo dolžnost, on svojo in še srečala se ne bova. Sicer pa jaz ne gledam toliko na lastni prid. Če mi meščanje toliko zaupajo, da me volijo za sodnika, branil jim bom pravico do zadnjega diha. Zdaj pa pojdiva! Pozdraviti ga moramo in sprejeti, ker je glavar po našem vojvodi postavljen, naj bo tak ali tak, ta ali oni.«

»Saj se vendar ne mudi tako. Posedi še malo, še nekaj bi rad govoril s teboj,« pravi kupec, toda z malo manj srečnim glasom, kakor je govoril poprej.

»No, kaj boš povedal?« vpraša sodnik.

»Ti, prijatelj, popolnoma sem obupal skoro, nič ne opravim.«

»Nad čim si obupal?«

»I, saj veš! Helena, tvoja hči, jaz ne vem, vse je zastonj. Kakor si prizadevam, ne opravim nič, zmerom je enaka, mrzla, in se dela, kakor da ne bi razumela, kaj pravim.«

»Nič ne obupaj! Ženske so vse take. Pogodu jim je, če se jim moški klanjajo, samo sram jih je to svetu pokazati in delajo se, kakor bi bilo ravno narobe. Sramežljivost je najmočnejša čut v ženski, pa tudi ena najlepših in najboljših, zakaj mnogokrat jih obvaruje, da ne padejo. Le pogum, ne odjenjaj in, kar je meni storiti, to bom storil, kakor sem ti obljubil. Sicer sem Heleni že po strani dal vedeti, kako ljubo bi mi bilo, da bi ti, ki si moj stari prijatelj, bil tudi moj sin, zet; ali naravnost ji še nisem povedal, ker menim, da se še ne mudi.«

»Jaz ne vem,« pravi Simon Grniščak in upre v tla oči, »tvoja hči je pač čudna deklica, vedno mi je na mislih, še sanja se mi o njej, rad jo vidim in rad hodim v tvojo hišo, ali kadar pred njo stojim, tačas sem ves drug. Tako mi nekako glavo zmeša, da sem ves neroden in še govoriti ne znam. Saj sicer imam vendar nekaj jezika!«

»Napaka je le to, da se tako preveč vdaš njenim muham. Ženske rade vidijo moža, ki jih po znanju in obnašanju nekako presega. Pa nič ne skrbi in ne obupuj. Kar naenkrat ne gre, tudi ne bi bilo lepo, da bi se ti kar koj na vrat obesila.«

»Zdi se mi, da sem že skoro prestar zanjo, zato—«

»Kaj še! Njena mati je bila tudi tako mlada ko ona in jaz v tvojih letih, ko sem jo vzel.«

»Kaj pa meniš, ali ne roji tvoji deklici še vedno tisti Lah Krištof Ciriani, ali kako se pravi človeku, ki naj bi ga zlodej —«

»A, beži, beži! Ne imenuj ga! Jaz bi mu že pot pokazal, da mi le pride blizu hiše. Tudi njej sem že govoril o tej reči, kakor sem sprevidel, ne mara čisto nič zanj. Ko bi pa res kaj imela ž njim, potem že vem, kako moram kakor oče varovati čast in poštenje svoje hčere.«

Rekši, vstane sodnik in se odpravlja. Simon Grniščak pa se je bil tako zamislil v nekaj, da se s stola ni vstal.

»Če ne greš z menoj,« pravi sodnik, »pa idi k Heleni. Menim, da se je že opravila. Želim ti veliko sreče pri njej, zakaj, kakor sem ti že odkritosrčno povedal, rad bi videl zaradi tebe in zaradi sebe, da bi bil ravno ti moj zet. Le ravnaj se po mojih svetih in vse bo prav hodilo. Saj se bova še kaj videla!«

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 20. avgusta — Bernard
Sobota, 21. avgusta — Ivana
Nedelja, 22. avgusta — Timotej
Ponedeljek, 23. avgusta — Zdenka
Torek, 24. avgusta — Jernej
Sreda, 25. avgusta — Ludvik
Četrtek, 26. avg. — Aleksander

ČESTITKE

Darinki Gunde iz Dobrave pri Kostanjevici želi vse lepo za njeno praznovanje Irenca.

☆

Ljubi mami Mariji in očetu Martinu Grameu iz Sutne pri Podbočju za 29. letnico skupnega življenja želi še mnogo zdravih in srečnih let hčerka Majda.

ZAHVALE

Vsem darovalcem, ki so pomagali pri obnovi po streli uničenega gospodarskega poslopja, se iskreno zahvaljujem. Franc Dolenšek, Jeprjek 3, p. Tržišče.

MALI OGLASI

CENIK: vsak oglas do 10 besed — 900 din, vsaka nadaljnja beseda 100 din. Za naslov v upravi lista: pribitek 100 din. — Redni zasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, osmrtnicah, zahvalah, preklicih in podobnih objavah 20 % popusta.

ZELO UGODNO PRODAM Fiat 600 v dobrem stanju. Ogled vsak dan. Naslov v upravi lista (734/65).

PRODAM 2 novi avtomobilski gumi 5.20 x 14 v Novem mestu. Naslov v upravi lista.

UGODNO PRODAM nov moped s tremi prestavami. Fink Folde, Irča vas 39, Novo mesto.

UGODNO PRODAM NSU Maks 250 ccm. Žabja vas 2, Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjen moped. Jože Hrastar, Poljane 1, Mirna peč.

UGODNO PRODAM cilinder za BMW 250 ccm, bat za drugo brušenje in ležaje za krmilo. Avsenik, Drganja sela 39, Straža.

UGODNO PRODAM gumi voz. Peter Predovič, Jugorje 14, Suhor.

PRODAM novo motorno kosilnico znamke »Laverda« s priklopnikom in cirkularjem, širina 140 centimetrov. Ivan Baškovič, Krška vas 10.

UGODNO PRODAM 1 ha sadnega vrta in zidanico, primerno za gradnjo stanovanja na lepi razgledni točki, 10 minut od Krškega. Cena po dogovoru. Ponudbe pošljite na: Ana Salamon, Anže 23, Brestanica.

PRODAM trostanovanjsko hišo z vrtom. Informacije dobite: Prešernov trg 7, pritličje — Novo mesto.

PRODAM vseljivo družinsko hišo v Novem mestu. Na račun vzamem Fiat 600. Pismene ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro »3.500.000«.

NUJNO KUPIM enosobno stanovanje ali karkoli za preureditev v stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici. Ponudbe poslati na upravo lista pod »Sofer«.

HIŠICO ali stanovanje kjerkoli kupita upokojenca. Hišni, Ljubljana, Prečna ul. 8.

SPREJMEM TAKOJ pridno in pošteno dekle, tudi začetnico, za pomoč v gospodinjstvu. Osebni dohodki po dogovoru. Ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro »Bled«.

IŠČEM sobo v Brestanici. Popoldanska pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe pošljite na upravo lista pod »Takoj«.

IŠČEM žensko, upokojenko ali poročeno, ki bi v izmeni pazila na otroka. Za varstvo ji oddam prazno sobo. Naslov v upravi lista (748-65).

BREZPLAČNO oddam sobo dijakinji s popoldanskim poukom. Za protiuslugo bi spremljala otroke v vrtec. Naslov v upravi lista (740-65).

V OSKRBO vzamem starejšo osebo, ki bi mi zapustila premoženje. Pripravljena sem se z družino preseliti k ponudniku. Naslov v upravi lista (743/65).

VDOVEC, 49 let, z malim posestvom na deželi, usmiljenega srca, želi spoznati žensko v starosti 35—40 let, zdravo in pošteno. Sklenitev zakonske zveze možna takoj. Ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro »Naslov s sliko«.

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA — Bolezni jeter (zlatenico, vnetja) zdravi rogaški »Donat« vrelec. Posvetujte se z zdravnikom. »Donat« dobite v Novem mestu pri Trgovskem podjetju »Hmeljnik« — telefon 21-129 in »Standard« — telefon 21-158.

KINO

BREZICE: 20. in 21. avgusta, ameriški film »Razdobje zakonskega privajanja«.

ČRNOMELJ: 20. in 22. avgusta, ameriški barvni film »Sladka ptica mladosti«. 24. in 25. avgusta francosko italijanski film »Ugrabitev Sabinke«.

DOLENJSKE TOPLICE: 21. in 22. avgusta, domači film »Vzkipelo mesto«. 25. avgusta francoski film »Umreti v Madridu«.

KOČEVJE: 20. do 22. avgusta španski film »Kraljica Chantecler«. 23. in 24. avgusta ameriški film »Ponočna čipka«. 25. in 26. avgusta ameriški film »Obveščevalci«.

KOSTANJEVICA: 22. avgusta ameriški film »Razkošje v travi«. 25. avgusta italijanski film »Na krivi poti«.

METLIKA: 21. in 22. avgusta, ameriški film »Sedem veličastvenih«. 23. in 24. avgusta ameriški film »Šejkov sin«. 25. in 26. avgusta italijanski film »Šli bomo v San Remo«.

MOKRONOG: 21. in 22. avgusta, italijanski film »Nepredvidno«.

NOVO MESTO — KRKA: 20. do 23. nemški barvni film »Med jastrebi«. 24. in 25. avgusta češki film »Črni Peter«.

PREDGRAD: 22. avgusta nemški film »Oteta sreča«.

RIBNICA: 21. in 22. avgusta, italijanski barvni dokumentarni film »Vsako noč Novo leto«.

SEVNICA: 21. in 22. avgusta, francosko italijanski film »Afrodita — boginja ljubezni«.

SODRAŽICA: 21. in 22. avgusta, ameriški kavbojski film »Alamo II«.

STARA CERKEV: 21. in 22. avgusta, sovjetski barvni film »Ognjena leta«.

STRAŽA: 21. in 22. avgusta, norveški film »Mladi grešniki«.

TREBNJE: 21 in 22. avgusta, nemški barvni film »Zaklad v srebrnem jezeru«

Opozorilo nabiralcem zdravilnih zelišč

NABIRAJTE —

CVETJE: rdeče deteljice (375), bele deteljice (330), močvirskega oslada (220).

LISTJE: beladone-volčje češnje (660), robide (100), maline (100), melise (420).

RASTLINE: zlate rozge (80), tavžentrože (180), vodne kreše (230), dobre misli (100), zdravilnega jetičnika (250).

KORENINE: kompavę-bodeče neže (420), arnike (1200), pastinake (235), medvedove tace (335), baldrijana (420), srčne moči (600 do 700).

LUBJE: breze (75), češminovih palic (170), lubje češminovih korenin (545), krhlike (290), brogovite (170).

PLODOVI: češmina (330), kumine-kimla (920), bezga (250).

RAZNO: gomolje jesenskega podleska (330), hrastov mah (330), orehove luščine (100).

Suhe lisičke (2000—2500).

Suhi jurčki po najvišji dnevni ceni!

Odkupujemo še razna druga zdravilna zelišča! — Pojasnila dobite v skladišču Odkupne postaje »DROGA«, Novo mesto.

OBVESTILA

RAZPIS JAVNE DRAŽBE

Komisija za prodajo premoženja Zidarskega podjetja »REMONT« Žužemberk v likvidaciji razpisuje

javno dražbo za prodajo osnovnih sredstev, materiala in drobnega inventarja:

1. betonski mešalec z diesel motorjem — 2. konzolno dvigalo — 3. poravnalni skobelni stroj — 4. diesel motor 25 KS — 5. poljska peč za žganje zidne opeke — 6. mizarske mize — 7. razni gradbeni material — 8. razni drobni inventar — 9. tovorni avtomobil DODGE, nosilnosti 4 tone v voznem stanju z raznimi rezervnimi deli.

Javna dražba bo 23. avgusta 1965 od 8. do 12. ure za družbeni sektor, od 12. do 16. ure pa za vse fizično pravne osebe. Pogoj za sodelovanje na dražbi je, da imajo interesenti potrdilo od banke o razpoložljivih finančnih sredstvih in takojšnje plačilo z virmanskim nalogom ali gotovino.

Interesenti si lahko osnovna sredstva, material in drobni inventar ogledajo vsak dan od 8. do 14. ure, vključno do 22. avgusta 1965.

Likvidacijska komisija
Podjetja »REMONT«
Žužemberk — v likvidaciji

GIBANJE PREBIVALSTVA

Matični urad Sevnica

Julija je bil rojen izven bolnišnice en deček. — Poročili so se: Stanko Slapšak, in Lidija Ferlan, oba iz Krmelja; Marjan Slapšak iz Krmelja in Lidija Repše iz Šentjanža; Peter Gorenjc z Jesenic na Gorenjskem in Anica Orešnik iz Murnic; Dominik Špan in Marija Tovornik, oba iz Sevnice; Alojz Drešar iz Dobruša pri Litiji in Ana Pavšič iz Kranja; Ivan Repovž iz Podboršta in Marija Justinek iz Šentjanža; Mathijs Wijnands iz Voerendaal-Heerlen, Nizozemska, in Jožefa Jagodič iz Razborja; Anton Papež iz Podboršta in Pavla Kajič iz Brunške gore. — **Umrla sta:** Rok Kozinc, oskrbovanec iz Impoljce, 77 let, in Marija Motore.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Sonja Avgustinčič iz Mladice — Dušana, Stanislava Pogjavc iz Doljnje Straže — Damjano, Marija Težak s Križev — Mojco, Katica Dragovan iz Dolnje Lokvice — Branka, Justina Klevišar iz Doblič — Marijo, Nada Laharnar iz Črnomlja — Aleša, Marija Struna iz Žužemberka — Marijo, Marija Fabjan iz Črnomlja — Mitja, Dragica Cesar iz Stopič — Igorja, Jožefa Grubar z Malega Bana — Martina, Cvetka Veršaj iz Bitne vasi — Branko, Marija Petje iz Dolnjih Jesenic — Zvonka, Martina Rabzelj iz Gornje Stare vasi — Martino, Amalija Kambič iz Črešnjevca — Zvonka, Marija Tome iz Jerneje vasi — Marjetko, Ana Klopčič iz Črnomlja — deklico, Ana Kralj iz Gotne vasi — deklico, Marija Rožman iz Sela — deklico, Veronika Zgonc iz Šentruperta — deklico, Silva Podboj iz Stranske vasi — dečka, Marija Stepan iz Grabovca — dva dečka.

Komisija za nabavo in odtujitev osnovnih sredstev pri

CESTNEM PODJETJU V NOVEM MESTU
NOVO MESTO, Ljubljanska 8

razpisuje

ponovno LICITACIJO

za prodajo stanovanjske hiše z gospodarskim poslopjem in zemljiščem v Spodnjih Ložinah št. 1 pri Kočevju

Izklicna cena 400.000 dinarjev. — Licitacija bo v petek, 27. avgusta 1965 v Spodnjih Ložinah št. 1 ob 9. uri. — Prednost nakupa imajo gospodarske organizacije in ustanove.

Tri nove dolenjske razglednice

Te dni so prišle na trg tri nove dolenjske barvne razglednice: pogled na simpozijski razstavni prostor s staro cerkvico v Kostanjevici, skupina Belokranjcev v narodnih nošah in motiv iz zdravilišča v Čateških Toplicah. Vse tri fotografije je posnel Niko Paulič iz Novega mesta, dopisnice je založil Kompas v Ljubljani, tiskala pa Triglavska tiskarna.

DOLENJSKI LIST se za nazaj ni nič podražil!

Prejšnji teden smo vam, dragi naročniki in bralci našega lista, podrobno obrazložili, kako nizka je bila doslej naročnina in zaradi katerih vzrokov smo morali povečati vaš prispevek za naš skupni pokrajinski tednik. Predstavili smo vam tudi obračun naročnine za 1965, kar pa so mnogi naši bralci prezrli ali pa si to reč po svoje tolmačijo. Tako nam je že v petek pisal naročnik B. J. iz Cerkelj ob Krki tole:

»Takoj ko sem prebral članek o podražitvi Dolenjskega lista, se vam moram oglasiti z nekaj vrsticami. Upam, da ne boste hudi name, saj vedno pravimo, da je kritika zdrava. Kakor pišete, se bo naš časnik podražil na 2000 dinarjev. Strinjam se s tem! Nikakor pa se ne morem strinjati s tem, da boste s septembrom pobirali po 1400 dinarjev, to je tako rekoč tudi za nazaj. Zdi se mi, da bi bilo pravilno, da do podražitve velja stara cena, od podražitve dalje pa nova. Mislim, da je tako prav. Lepo vas pozdravljam in po možnosti prosim za odgovor v prihodnji številki lista . . .«

Tako tov. B. J. iz Cerkelj, ki pa vendarle nima prav: na 8. strani zadnje številke smo razložili:

za prvo polletje 1965 ste že plačali 600 din naročnine; za julij 1965 velja stara cena: 100 dinarjev. Podražitev je nastopila šele s 1. avgustom (od tega dneva dalje nam je začela tiskarna pošiljati nove račune, od 27. julija dalje pa so dražje tudi druge, že večkrat naštete stvari, materiali in usluge oz. delo). **Podražitev velja torej samo za mesece avgust — december, za 5 mesecev letošnjega leta, kar znaša 5 × 260 dinarjev = 1300 dinarjev.**

Kaj bo torej plačal naročnik, ki je imel v redu poravnano naročnino za I. polletje? **Za julij 100 din in za čas od avgusta do konca decembra 1300 din oz. skupaj za drugo polletje 1400 dinarjev.** List se je torej zares podražil šele s 1. avgustom in velja nova naročnina samo za čas od 1. avgusta do konca leta! Potemtakem bo vsak redni naročnik prispeval letos za svoj izvod domačega časnika 2000 dinarjev, kar pomeni v primerjavi s staro celoletno naročnino, ki je znašala 1200 din, da se je Dolenjski list podražil resnično le za 800 din. Če bi izračunali podražitev v odstotkih, je do dinarja tolikšna kot pri DELU oz. podobna vsem drugim pokrajinskim tednikom v Sloveniji.

Vse naročnike lista zato prosimo, da pazljivo še enkrat preberejo objavo o obračunu naročnine na 1. strani današnje številke.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA

KMETIJSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER V CELJU

razpisuje

VPIS v DVOLETNO POKLICNO SADJARSKO ŠOLO V KRŠKEM

Kandidati naj pošljejo prijave najkasneje do 30 avgusta upravi šole v Krškem.

Prošnji naj priložе tudi spričevalo o dokončani osnovni šoli in zdravniško spričevalo.

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA V LJUBLJANI – prej Dopisna šola

vpisuje v:

- **TEHNISKO ŠOLO** strojne, elektriške, lesnoindustrijske in kemijske stroke
- **EKONOMSKO ŠOLO**
- **DVOLETNO ADMINISTRATIVNO ŠOLO**
- **OSNOVNO ŠOLO ZA ODRASLE** — 5. do 8. razred in v razne tečaje, ki jih organizira zavod za potrebe delovnih organizacij.

Dopisni pouk je kombiniran s slušnim. Prijave in pojasnila dobijo kandidati na sedežu zavoda v Ljubljani, Parmova 39.

Vpisovanje bo do 15. septembra.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 20. AVGUSTA: 8.05 Zabavni zvoki. 9.00 Pionirski tednik. 9.30 Iz narodne zakladnice. 10.35 Naš podlistek — Alberto Moravia: Poročno potovanje — II. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Slovenski samospevi. 12.30 Kmetijski nasveti — Tone Gorše: Kako je s preskrbo z naniznim grozdjem. 14.05 »Planšarska svatba . . .« 15.20 Napotki za turiste. 15.25 Zabavni intermezzo. 15.30 Partizanske pesmi jugoslovanskih narodov. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Revija slovenskih vokalnih solistov, ansamblov in orkestrov zabavne glasbe. 20.00 Lahka glasba. 21.00 Petnajst minut z ansamblom Weekend. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.10 V svetu jazza.

SOBOTA, 21. AVGUSTA: 8.05 Domače pesmi in napevi. 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani Ante Staničić: Sunica I. 9.30 Igrajo tuje pihalne godbe. 10.15 Pesmi in plesi iz Jugoslavije. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Sopranistka L. Price v dveh Verdijevih operah. 12.30 Kmetijski nasveti — Vet. Miha Ledinek: Organizacija selekcije živine pri rejcih kooperantih v ptujskem okolišu. 14.05 Drobne skladbe za soliste. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Gremo v kino. 17.35 Iz baleta Ohridska legenda S. Hristića. 18.15 Melodije tega tedna. 18.45 S knjižnega trga. 20.00—22.00 V soboto zvečer s plesom — vmes ob 20.30 Henry Cecil: Obe plati postave, 6. epizoda: Pri belem dnevu. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 22. AVGUSTA: 7.15 »Zabučale gore — zašumeli lesi . . .« 8.05 Mladinska radijska igra, Lado Kopecki: Na pomoč kradem. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite, tovariši . . . Svetozar Župančič: Dachau — strašno ime. 11.45 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas. 15.30 Humoreska tega tedna. M. Švanderlik: Značaj. 16.00—19.00 Nedeljsko športno popoldne. 20.00 Mojstrske partiture. 21.10 Melodije raznih narodov, 10. oddaja: Na severu Evrope od Nizozemske do Finske. 22.10 Godala v noči.

PONEDELJEK, 23. AVGUSTA: 8.05 Ansambel Borisa Franka in trio Avgusta Stanka. 9.00 Za mlade radovedneže: Sprehajam se po svetu. 10.15 Pesmi Jakova Gotovca. 10.35 Naš podlistek I. Shaw: Ljubezen v temni ulici — I. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Igrata violončelista Antonio Janigro in Pablo Casals. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Vilko Štern: Vpliv novih ekonomskih ukrepov in spremembe v poljedelstvu. 14.05 S poti po Romuniji . . . 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Koncert ob 17.05. Operni koncert. 18.45 Novo v znanosti. 21.05—23.00 Skupni program JRT — Studio Zagreb. Z letošnjega festivala v Dubrovniku.

TOREK, 24. AVGUSTA: 8.05 Od melodije do melodije. 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani Anto Staničić: Sunica — II. 9.30 Zvoki iz studia 14. — 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Ciril Remic: Najnovejši izsledki v mehanizaciji v gozdni proizvodnji. 14.05 Skladatelj Mendelssohn govori — spored komorne glasbe. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 V torek na svidenje! 17.05 Koncert ob 17.05. 18.45 Na mednarodnih križpotjih. 20.20 Radijska igra Luigi Silori: Barake. 22.10 S popevkami po svetu.

SREDA, 25. AVGUSTA: 8.05 Lepe melodije. 9.00 Svet skozi sončna očala. 9.30 Zabavali vas bodo ansambli: Mojmir Sepe, Jože Privšek in Jože Kampič. 10.30 Človek in zdravje. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Prizori iz opere Car in tesar Alberta Lortzinga. 12.30 Kmetijski nasveti — Ferdo Šepetavc: Plasman bizeljskih vin. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.15 Iz fonoteke Radia Koper. 20.00 Giuseppe Verdi: Traviata, opera v treh dejanjih. 22.10 Od popevke do popevke.

ČETRTEK, 26. AVGUSTA: 8.05 Dopoldanski domači pěle-měle. 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani. Anto Staničić: Sunica II. 9.30 Poljska zabavna glasba. 10.15 Popularne arije z našimi opernimi pevci. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Bruno Bjelinski: Mediteranska simfonieta. 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Brane Matičić: Kdaj je treba začeti namakati posamezne poljščine. 14.05 Drobne skladbe Lucijana Marije Skerjanca. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Igrajo tuje pihalne godbe. 17.05 Koncert ob 17.05. — 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Lirika skozi čas Angleški in nemški romantiki. 22.10 Plesna glasba.

RADIO BREŽICE

PETEK, 20. avgusta: 20.00 do 21.15 — obvestila in glasbena oddaja. Izbrali ste sami.

NEDELJA, 22. AVGUSTA: 10.30 — Poročila iz naše občine — Nekatera vprašanja gospodarske reforme v brežiški komuni in poletna realizacija v proizvodnji ter kmetijstvu — Obnašaj se spodobno: O obiskih — uvod. — Za naše kmetovalce — Igramo vam domače viže — Reportaža z obiska pri obveznikih predvojaške vzgoje na Orešju — Turistične novice — Pozor, nimaš prednosti! — Pogovor s poslušalci — Obvestila in spored naših kinematografov. 13.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 24. AVGUSTA: 20.00 — Ne smemo pozabiti — Od torka do torka v brežiškem kinu — Sportni komentar — Obvestila — Glasbena oddaja: Igra Vam kvartet Tomašič.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, France Grivec, Miloš Jakopec, Marjan Moškon, Jožica Teppey in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 60 din — Letna naročnina 2000 din, polletna 1000 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo: 3750 din oz. 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Časopisno podjetje DELO v Ljubljani.